

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Irena Kleinová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Studijní program: Ekonomika a management B6208

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Potenciál rozvoje vybraného regionu

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

Autor:

Irena Kleinová

2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Irena KLEINOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Potenciál rozvoje vybraného regionu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Na základě detailního zmapování zdrojů, resp. "vybavenosti" vybraného regionu identifikovat možnosti jeho rozvoje

Osnova:

1. Literární rešerše
2. Charakteristika zdrojů, resp. "vybavenosti" vybraného regionu
3. Šetření mezi nositeli rozhodnutí, příp. nositeli vlivu ve vybraném regionu
4. Potenciální směry a oblasti rozvoje vybraného regionu

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- SYSEL, Z., STANČÍK, P.:** Řízení ekonomického rozvoje regionu pomocí klastrů. Mezinárodní vědecká konference Tvůrčí odkaz Tomáše Bati a současné podnikání, Zlín, 2005, ISBN 80-7318-294-7, str. 74-79.
- KOL'VEKOVÁ, G.:** Altruismus, sociální potenciál a regionální rozvoj. AGRIC. ECON. - CZECH, 50, 2004 (10): 450-456.
- GODDARD J B, CHATTERTON P.:** "Regional Development Agencies and the knowledge economy: harnessing the potential of universities" Environment and Planning: Government and Policy 17(6): 685 - 699.
- WIECHMANN, T., BEIER, M.:** Evaluationen in der Regionalentwicklung. Eine vernachlässigte Herausforderung für die Raumplanung. Raumforschung und Raumordnung. 2004, (6): 387-396, lit., 1 gr.

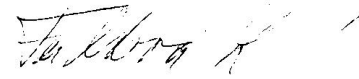
Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.**
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: **24. března 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2010**

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 24. března 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Potenciál rozvoje vybraného regionu“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které jsem osobně získala od nositelů vlivu. Tyto a všechny další materiály jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích dne

Podpis studenta

.....

.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí své bakalářské práce doc. Ing. Ivaně Faltové Leitmanové, CSc., za odborné vedení, metodické pokyny a cenné rady poskytované při zpracování bakalářské práce a neméně také za její čas, který této práci věnovala.

Dále patří můj dík místostarostovi městyse Ledenice Františku Jelínkovi za poskytnutí cenných rad, informací a materiálů, ze kterých jsem během zpracování praktické části vycházela.

OBSAH

1. ÚVOD, CÍLE PRÁCE	3
1.1 Úvod.....	3
1.2 Cíle práce	5
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	6
2.1 Definice pojmů	6
❖ Investice a investiční příležitost	6
❖ Infrastruktura.....	7
❖ Inovace	9
❖ Invence	11
❖ Konkurenceschopnost	12
❖ Regionální politika a regionální rozvoj.....	14
❖ Region	17
2.2 Současné pojetí regionu.....	19
2.3 Regionální politika Evropské Unie.....	20
3. METODIKA.....	22
4. ŘEŠENÍ A VÝSLEDKY	24
4.1 Důvody vzniku a vznik mikroregionu Sdružení Růže	24
4.2 Přehled úspěšně realizovaných projektů.....	25
4.3 Základní informace o mikroregionu	26
❖ Geografická poloha a členská základna mikroregionu	26
❖ Statistické informace	29

4.4	Socioekonomická analýza území.....	31
❖	Demografické informace, historie osídlení a vývoj	31
❖	Sídelní struktura mikroregionu.....	34
❖	Trh práce a zaměstnanost	35
❖	Občanská vybavenost mikroregionu	36
❖	Cestovní ruch, turistika, rekreace a jejich význam pro rozvoj mikroregionu.....	41
❖	Podnikatelské prostředí v jednotlivých obcích.....	44
❖	Technická infrastruktura mikroregionu.....	49
❖	Dopravní infrastruktura a komunikace na území mikroregionu Sdružení Růže	51
4.5	Strategický rozvojový plán a rozvojová vize mikroregionu Sdružení Růže.....	53
4.6	Charakteristika omezení a rozvojového potenciálu	54
5.	ZÁVĚR	64
6.	SUMMARY	67
7.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	68
8.	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	
9.	SEZNAM PŘÍLOH	
10.	PŘÍLOHY	

1. Úvod, cíle práce

1.1 Úvod

Co se týče regionálního rozvoje, tak tato otázka, společně s konkurenceschopností, je v současné době stále více populární, a to jak v Evropě, tak v České republice. Vzhledem k situaci, která v naší republice panovala především po druhé světové válce, je skutečnost, že se o této otázce mluví čím dál více a otevřeněji, velmi pozitivní. Jak je uvedeno v historických záznamech, byla oblast Čech na počátku 20. století jedním z nejvíce rozvinutých regionů v rámci Evropy. Vezmeme-li v úvahu historické hledisko, v poválečných letech šlo v první řadě o vyrovnání úrovně v rámci jednotlivých regionů našeho státu. Bylo to způsobeno především změnou politického systému a jednalo se o oblasti České a Slovenské republiky, u nichž byl požadavek na stejnou regionální úroveň. Území dnešní České republiky touto skutečností velká pozitiva nezískala. Na počátku devadesátých let nebyla otázka regionálního rozvoje přikládána příliš velká váha, mezi veřejností byl rozšířen názor, že vyrovnávání úrovní regionů je pouze „přežitek“ minulého režimu. V současné době, a to především díky vstupu České republiky do Evropské Unie, je tato otázka velmi diskutována a dostává se do popředí zájmů státu, měst, regionů, ale i menších územních celků – obcí. Tento postupný vývoj lze považovat za velmi pozitivní a žádoucí.

Téma rozvoje regionu a schopnosti konkurovat je rozsáhlé a jeho stopy můžeme najít ve většině činností region prolínajících. Jisté je jedno, a to, že na požadavcích veřejnosti se určitě shodneme. Co vlastně dnešní obyvatelé měst a obcí požadují? Je to především rozvoj daného regionu, ve kterém žijí, a jeho následný růst, což ovšem není samo o sobě činností tak jednoduchou. K tomu, aby se region mohl rozvíjet, potřebuje dozajista určité stimuly, mezi něž můžeme řadit dva hlavní aspekty, a to – nové investiční příležitosti a tvorbu a rozvoj vhodné infrastruktury. Jako novou investiční příležitost můžeme chápat vznik nových podniků, což má za následek větší množství pracovních příležitostí a budování nových cílů cestovního ruchu, které zapříčiní příliv dalších turistů a následně i financí, atd. Aby mohlo dojít ke vzniku nových investičních příležitostí, musí být region vybaven vhodnou infrastrukturou, musí poskytnout

investorům zázemí. Tímto zázemím pro investory je myšleno především vyřešení situace mezi stávajícím územním plánem, požadavky investorů a urbanizačními zásadami. Pokud region zvládne z těchto tří okruhů najít východisko, které by bylo kompromisem pro všechny zúčastněné, připraví si tím velmi dobré postavení do budoucna. Investoři budou do tohoto regionu situovat své projekty, což způsobí silný multiplikační efekt investic, který nepovede k ničemu jinému, než k dlouhodobému růstu a rozvoji regionu. Vypadá to vskutku jednoduše, ale bohužel se ještě nenašel nikdo takový, kdo by shromáždil potřebné údaje a sestavil podrobný návod, jak hospodářského růstu dosáhnout. Záleží zde hlavně na zdrojích, které má daná obec či město k dispozici, ale také na tom, jak kreativní jedince pojala za radní. Není nutné jen zdroje vlastnit, důležitější je umět jich efektivním a originálním způsobem využít. Originalita se zakládá, jak už bylo řečeno, na kreativitě a nápaditosti jedinců, čili na invenci. Realizací invence a jejím vhodným zavedením do funkčního obecního či městského systému bude dosaženo tolik požadované inovace neboli oživení. Inovaci můžeme chápat jako úspěšné využívání nových myšlenek. (Vyplývá z definice inovace dle Ministerstva obchodu a průmyslu ve Velké Británii)

„Inovace je více než pouhá myšlenka nebo nápad. Je to implementace, uvedení nápadu v život. Nedá se zaměňovat s kreativitou. Kreativita je v podstatě dovednost, zatímco inovace představuje proces, který začíná nápadem nebo představou a poté následují různé stupně vývoje, které vyústí do samotné implementace. Jak idea, tak kreativita jsou jistě nedílnými součástmi inovace, nicméně ani jedna z nich nepostačuje k úspěšnému rozvinutí tvůrčí myšlenky k naplnění inovace.“ (CIP EQUAL, 2003)

Není vyloženě nutné čerpat inovace pouze ze svých vlastních zdrojů, ale strategicky je výhodnější využít i zdrojů vnějších a tím pádem směřovat ke znalostnímu managementu. K tomuto účelu slouží především znalostní báze, čímž myslíme organizaci města či obce s jinými podobnými organizacemi, které si navzájem pomáhají ve svém rozvoji. Sdělují si své poznatky a výsledky, kterých během různých investičních činností dosáhly, a tím pomáhají předcházet neúspěchům ostatních organizací. Tato činnost je chápána jako velmi prospěšná.

1.2 Cíle práce

Cílem práce je prvotní seznámení se základními pojmy souvisejícími s otázkou rozvoje regionu a vysvětlení klíčových slov, kterých bude v práci hojně užíváno. V první části práce bude uvedena podrobná literární rešerše, která se bude daným okruhem zabývat. V ní budou mimo jiné vysvětlena teoretická východiska práce, a to především otázky týkající se nejprve vymezení pojmu region a jeho historie, bude zmíněno také to, co vzniku regionů přecházelo, dále pak způsoby, kterými je možno posuzovat vybavenost oblastí a samozřejmě bude také uvedeno, co vše je potřebné k zajištění kvalitního rozvoje regionu, na jakých úrovních je potřebná spolupráce a mnohé jiné otázky týkající se této problematiky. Další část pak bude věnována shromažďování potřebných informací, které budou sloužit k detailnímu zmapování zdrojů ve vybraném regionu. Součástí podrobného mapování bude také posouzení „vybavenosti“ regionu. Taktéž bude provedena analýza stavu zaměstnanosti, trhu práce, dostupnosti služeb, cestovního ruchu či podnikatelského prostředí. Tyto jednotlivé analýzy představují dílčí cíl práce a na jejich základě bude provedena identifikace možností rozvoje tohoto regionu a stanovení oblastí, ve kterých by k rozvoji mohlo potenciálně dojít. Stanovení rozvojového potenciálu představuje hlavní cíl bakalářské práce.

Bylo by taktéž na místě uvést, o který region vlastně půjde a která území budou konkrétně cílem pozorování. Jelikož jsem celý život obyvatelkou Jižních Čech, nepůjde o nic jiného, než jednu určitou část tohoto území. Zaměřím se na zkoumání potenciálu mikroregionu Sdružení Růže, což je sdružení obcí v rámci Jihočeského kraje. Jelikož měštys, ve kterém bydlím, je přímou součástí této instituce, je mi toto téma velmi blízké.

2. Literární přehled

2.1 Definice pojmů

❖ Investice a investiční příležitost

Kolektiv autorů Korytářová, Fridrich a Puchýř uvádí:

„Investice ve svém nejširším významu jsou definovány jako obětování jisté současné hodnoty ve prospěch nejisté budoucí hodnoty.“ (Korytářová, Fridrich, Puchýř, 2002)

Jako investici tedy označujeme tu část důchodu, kterou vkládáme do kapitálu, tím myslíme továrny, nové přístroje, výrobní zařízení a mnohé jiné statky, které nám nepřinášejí užitek okamžitě v době pořízení, ale jejich velkým pozitivem je budoucí větší ekonomický prospěch. (Korytářová, Fridrich, Puchýř, 2002)

Straka pod pojmem investice chápe základní kategorie, které označují tok výdajů určených na udržení či rozšíření reálné kapitálové zásoby. Podle něho jde tedy o výdaje, které neslouží bezprostředně ke spotřebě, nýbrž k zabezpečení budoucích důchodů. (Hindls, Holman, Hronová a kol., 2003)

Jak tvrdí Valach, investice se z makroekonomického hlediska charakterizují jako použití úspor k výrobě kapitálových statků, eventuálně k vývoji technologií a k získání lidského kapitálu. Odlišuje ve svém díle také pojem kapitál, který je stavovou veličinou, od pojmu investice, jež představují veličinu tokovou. Podle využití a funkce dělí investice na hrubé, obnovovací a čisté, přičemž se zmiňuje také o účetním členění investic – a to na finanční, hmotné a nehmotné. (Valach, 2001)

Jak uvádí autoři Alexander a Sharpe, v rámci investic jsou ve hře dva atributy – čas a riziko. K obětování dochází v přítomnosti a je jisté, zatímco odměna přichází později a pokud vůbec přijde, je neurčitá. Kladou také velký důraz na odlišení pojmu investice a úspora, přičemž úsporou je chápána odložená platba, kdežto investováním jsou pouze tzv. „opravdové“ investice, které jsou schopny v budoucnu zvýšit hrubý domácí produkt. Autoři dělí investice na reálné a finanční. (Alexander, Sharpe, 1994)

Zmiňují také pojem investiční proces, který se zabývá rozhodováním investora v průběhu investování. Velkou důležitost dle autorů hraje investiční politika, která spočívá v určení hlavních investorových záměrů a v množství jím investovaného bohatství, přičemž vše by mělo být formulováno s ohledem na výnosnost a riziko. (Alexander, Sharpe, 1994)

Investiční projekty je též možno klasifikovat, a to hned z několika různých hledisek. Dle autorů Fotra a Součka, kteří se ve svém názoru shodují, mezi základní klasifikační hlediska patří především vztah k rozvoji regionu, věcná náplň, míra závislosti investičních projektů či charakter peněžních toků společně s jejich velikostí. (Fotr, Souček, 2005)

Dle shody autorů Korytářové, Fridricha, Puchýře, Valacha, Straky, Součka i Fotra, kteří se touto otázkou zabývají, je možno říci, že jako investiční příležitost je chápána situace, kdy jedinec stojí na prahu nutného rozhodnutí, zda poskytnout na daný projekt své finanční prostředky či ne. Je to určitá možnost využití příhodného postavení v sektoru infrastruktury, kdy pokud nyní investor obětuje určitou výši důchodu, je tu jistota, že se mu investice v krátké době mnohonásobně vrátí.

❖ Infrastruktura

Infrastruktura pochází z francouzského slova infra-structure a doslovně znamená *to, co je pod stavbami*. Jak tvrdí autoři Zelený a Peřina, v nejjobecnějším pojetí tohoto významu můžeme nalézt množinu vzniklou spojením strukturálních prvků, jejichž funkcí je držet celý strukturální systém pohromadě. Obvykle se jedná o struktury vytvořené uměle, tedy lidským faktorem. Podle Zeleného a Peřiny je pod pojmem infrastruktura nejčastěji chápána právě tato propojenost s lidskou existencí, kdy jsou nám díky existenci infrastruktury poskytovány k životu tolik potřebné komunikace, letiště, kanalizace nebo informační sítě. Bývá spravována ve většině případů soukromým sektorem, ale správy se může ujmout i stát. Autoři preferují členění infrastruktury na průmyslovou, infrastrukturu oblasti cestovního ruchu a infrastrukturu existenčních jistot a rozvoje člověka jako jedince. (Zelený, Peřina, 2000)

Co se týče historie tohoto pojmu, stal se velmi módní v osmdesátých letech dvacátého století v USA. Právě zde bylo Národní výzkumnou radou provedeno šetření mezi respondenty ohledně toho, co si představují pod tímto pojmem. Bylo zjištěno, že lidé mnohdy vůbec nevědí, co tento pojem přesně znamená, proto byla stanovena všeobecně platná definice, která se zkratce uvádí, že veřejná infrastruktura se vztahuje jak ke specifickým funkcím – dálnice, ulice, silnice a mosty, hromadná doprava, letiště a letecká síť, vodárny a vodní zdroje, čistírny odpadních vod, zpracování komunálního odpadu, výroba a přenos elektrické energie, telekomunikace a zpracování nebezpečného odpadu – tak i ke složeným polyfunkčním systémům.

Jak je uvedeno v knize autorů Peřiny a Zeleného, hlavním cílem infrastruktury je usnadnění všech druhů lidské činnosti. Je také velmi důležitá pro kvalitní rozvoj regionů či měst. Jistým faktem, na kterém se autoři shodují, je skutečnost, že pokud oblast nebude vybavena kvalitní infrastrukturou, nemůže počítat ani s investičními aktivitami investorských firem. (Zelený, Peřina, 2000)

Kadeřábková ve Velkém ekonomickém slovníku uvádí, že pojem infrastruktura zahrnuje materiální i nemateriální charakteristiky ekonomiky, které zvyšují produktivitu soukromého sektoru. Moderní infrastruktura představuje dopravní, energetické, vodní, informační a mnohé jiné sítě. Ve svém příspěvku autorka zdůrazňuje význam infrastruktury především v souvislosti s regionálním rozvojem, zejména v jeho ranějších fázích jako je industrializace. (Žák a kol., 2002)

Eisler k otázce dopravní infrastruktury dodává, že představuje skupinu národohospodářských odvětví, která svou existencí zajišťují celkový rozvoj ekonomiky. Patří sem především aktivity jako budování dopravního a spojového systému, bytů, škol, vodohospodářských zařízení, zdravotnických či výzkumných institucí. Autor také uvádí svůj náhled na otázku členění infrastruktury, kterou dělí na ekonomickou a sociální a zmiňuje také fakt, že celý infrastrukturní systém musí být zbudován v předstihu, aby svou existencí mohl podpořit regionální rozvoj. (Eisler, 2000)

Co se týče názoru Františka Medka ohledně infrastruktury, tak tento autor říká, že infrastruktura prochází neustálým vývojem a je ve své podstatě odrazem úrovně města

či regionu. Jejím úkolem je zabezpečení veškerých základních funkcí složitého organismu uměle vytvořeného prostředí. Realizuje distribuci a vstupy různých forem energie, hmot, komunikací, přepravy, odvádí a likviduje odpady lidské činnosti. V plně urbanizované oblasti infrastruktura dle Medka zabezpečuje dopravu energie, přívod a odvod hmot jako je například voda, pevné komunální a průmyslové odpady, dále potom zajišťuje vnitřní a vnější spojení pomocí telekomunikačních a informačních systémů. Poslední funkcí infrastruktury je podle autora doprava. Je zde vidět, že rozvoj a stupeň urbanizace území, jinak řečeno charakter přetváření původního prostředí potřebám člověka, vytváří jisté požadavky na úroveň infrastruktury. Ta se z tohoto důvodu stává velmi podstatnou částí systému charakteristik lidského osídlení. (Medek, 2005)

❖ Inovace

Otázka dlouhodobě udržitelného rozvoje není pro nikoho novým pojmem a ať se podíváme na jakýkoliv okamžik naší minulosti, najdeme zde případy, kdy se lidé snažili zakonzervovat jistým způsobem svůj nynější úspěch s jistotou, že v budoucnu budou moci tyto statky výhodněji směniti. Stáli o zhodnocení svého úsilí do budoucna. Tato myšlenka je funkční i v dnešní době, avšak zmíněná snaha je spojena s velkým rizikem vzniku „mrtvého“ potenciálu, nutností odepřít si dnešní spotřebu za účelem vyšší budoucí hodnoty a správným načasováním, kdy přesně by mělo k dané směně dojít. K oživení dochází tedy na základě impulsu na změnu celkové ekonomické situace ve prospěch dlouhodobého rozvoje – neboli inovace.

Rozhodování o tom, zda realizovat inovační procesy či nikoliv, vyžaduje všestrannou úvahu a poctivé zvážení dané situace. Jak uvádí ve své knize Valach, pro snadnější orientaci se vyplatí efekty plynoucí z inovačních procesů rozčlenit na skupiny ekonomických a mimoekonomických efektů inovací, přičemž ekonomické efekty je možno měřit pomocí ukazatelů ekonomické efektivity, zatímco mimoekonomické ukazatele se číselně vyjádřit nedají. (Valach, 2001)

Jak říká Hadraba, máme možnost provádět změny v různých oblastech naší činnosti. Inovace mohou mít různou podobu, například inovace technické a netechnické povahy, inovace cílů, modelů podnikání, inovace prostředí nebo procesů. Autor dále také radí, že je vhodné si projekt rozdělit na dílčí části, které je pak možno snáze uspořádat, plánovat a zavádět a vytvořit tak uspokojivý výsledek. (Hadraba, 2005)

Podle Schumpetera se inovace dělí na výrokové a procesní, dále potom na racionalizační, inovace nové generace a inovace převratné. Tvrdí také, že pro inovace je nutné připravit příznivé prostředí, tzn. aktivně vytvořit trh, z čehož plyne, že klasický management ustupuje managementu inovačnímu. Autor ve svém příspěvku dále uvádí, že inovační proces má fázi invenční, při které vznikají na základě podrobných výzkumů nové hypotézy, návrhy a řešení tj. invence, jejichž realizace směřuje k inovacím. Právě tato schopnost inovovat dle autora charakterizuje podnikatele.

Je také zastáncem názoru, že technický pokrok není plynulý, ale probíhá v tzv. inovačních vlnách, kdy úspěšné projekty vyvolávají napodobování a vznik komplementárních inovací. Ke konci cyklu dochází k tomu, že inovace se vyčerpá a zanikne. Podle Schumpetera jsou inovace příčinou hospodářských cyklů. (Hindls, Holman, Hronová a kol., 2003)

Jiří Dvořák, spoluautor Ekonomického slovníku, souhlasí v rámci vymezení pojmu inovace se Schumpeterem a dodává, že inovace představují závěrečnou fázi inovačního procesu, která sestává ze série vědeckých, technických, finančních, organizačních a obchodních činností. V tomto smyslu je můžeme označovat jako realizaci myšlenek, patentů a různých jiných nápadů čili invencí. (Hindls, Holman, Hronová a kol., 2003)

Kadeřábková k této problematice a ještě přesnějšímu vymezení přispívá pojmem inovační přizpůsobení, jelikož právě tento pojem představuje onu tolik potřebnou adaptaci na nové myšlenky. Za inovační přizpůsobení je možné považovat schopnost ekonomických aktérů – a to jak firem, tak i jednotlivců – předjímat díky využití znalostí o změně vnitřního a vnějšího ekonomického prostředí. Jednotlivci podle spoluautorky projevují schopnost přizpůsobovat inovacím svou podnikovou aktivitu. Naopak inovační přizpůsobování u firem představují inovace ztělesňující technologický pokrok

a především inovace v rámci produktu a pracovního prostředí. Kadeřábková zde taktéž tvrdí, že veřejné investice do vzdělání, vědy a výzkumu ovlivňují schopnost institucionálního a politického prostředí podporovat či omezovat jednotlivce, podniky a další ekonomické subjekty v rámci jejich inovací. (Hindls, Holman, Hronová a kol., 2003)

❖ Invence

Co vlastně znamená pojem invence? Podle Kučery je invence vtipný nápad, důvtip, vynalézavost, zejména v umělecké tvorbě. (Kučera & daughter, 2005/2006)

Obrazně řečeno, s odkazem na Jiřího Dvořáka, je invence matkou inovace, pochází z latinského slova ingenio, což v překladu znamená *nacházet, vynalézat*. Můžeme proto říci, že tento pojem zahrnuje pojmy jako vynalézavost, představivost, nápaditost a schopnost tvořivého myšlení. Je jisté, že invence představuje prvotní nápad, sloužící pro budoucí inovace. (Hindls, Holman, Hronová a kol., 2003)

Jak uvádí Lenort a Vozňáková, investice nachází své uplatnění ve všech lidských činnostech a využíváme jich ke zlepšení současného stavu. Nejčastější podobou inovací bývá inovativní řešení problémů a stereotypních situací, přičemž nejčastěji se s nimi setkáváme právě ve zlepšování konkurenčního postavení. (Lenort, Vozňáková, 2009)

V souvislosti s rozvojem města či obce, jak uvádí ve svém příspěvku Dvořák, je pro nás invence nápadem, jak udělat toto prostředí pestřejší a celkově zajímavější pro různé zájmové skupiny jako jsou například turisté, investoři či obyvatelé. Díky dobrým invencím vznikají v rámci různých infrastruktur dobré investiční projekty. (Hindls, Holman, Hronová a kol., 2003)

Všechny nové projekty mohou být výsledkem jediné invence a přispívají tak nemalou měrou ke kvalitě života v obci, městě i regionu. Přinášejí s sebou nové pracovní příležitosti a budují tak důvěru občanů ve vedení města, jelikož vidí jejich snahu v péči o ně. Skutečnost, že přichází neustále s něčím novým, je také velmi žádoucí a velkou měrou přispívá k dlouhodobě udržitelnému rozvoji regionu.

❖ Konkurenceschopnost

Mikoláš ve své knize uvádí, že pojem konkurenceschopnost ve svém nejjednodušším významu znamená schopnost obstát v konkurenci, přesněji řečeno míru této schopnosti. Obecněji vzato představuje potenciál regionu, který zahrnuje celou řadu aktivit, procesů a činností směřujících k tvorbě a udržení vysokého tržního postavení. Konkurenceschopnost je spjata s pojmy identita, integrita, mobilita a suverenita, proto je vhodné zmínit se také o nich. (Mikoláš, 2005)

- **Identita** představuje osobitost vlastní každému regionu, která se ale u každé územní jednotky liší. Zahrnuje nalezení a pochopení poslání včetně specifických rolí.
- **Integrita** je dána soudržností, zahrnuje identitu a dynamiku jednotlivce, která je těsně spojena s celkem, ať už jde o firmu či region.
- **Mobilita** představuje potenciál regionu v podobě schopnosti reagovat na nové podněty. Je chápána jako pohyb v čase a prostoru.
- **Suverenita** popisuje postavení, v jakém se region nachází. Dostatečnou míru suverenity má tehdy, pokud je mu dána možnost realizovat svá rozhodnutí týkající se vývoje oblasti. (Mikoláš, 2005)

Mikoláš dále tvrdí, že pokud chceme dosáhnout dobrého konkurenčního postavení, musí být subjekt snadno rozpoznatelný ostatními konkurenty a musí mít určitou sílu ve svém rozhodování, což je označováno již zmíněnou integritou. Cílem každého subjektu je být dostatečně konkurenceschopný, avšak tuto skutečnost ovlivňují faktory národních vlád. Příkladem toho jsou vlády vyspělejších západních zemí, kde je kladen velký důraz na příznivé podnikatelské podmínky a uplatnitelnost výrobků a služeb na tamních i zahraničních trzích. Samotná podpora konkurenceschopnosti je velmi důležitá, dokladem čehož je i její začlenění mezi hlavní cíle evropské integrace, jak je uvedeno již v první části Smlouvy o založení ES (čl. 2). (Mikoláš, 2005)

Plchová tvrdí o konkurenceschopnosti, že je to pojem, který syntetickým způsobem vyjadřuje schopnost země či regionu proniknout svými technologiemi, službami a zbožím na jiný trh a získávat z této směny komparativní výhody. Nejde o

úze vymezený jev, který by bylo možné měřit jednotným ukazatelem, avšak o komplexní skutečnost, jejíž některé složky lze kvantifikovat, jiné nikoliv. Aspekty konkurenceschopnosti dělí autorka na kvalitativní a kvantitativní, přičemž kvalitativní jsou zachyceny v Porterově analýze konkurenčního prostředí a kvantitativní v ukazatelích relativní konkurenceschopnosti. (Hindls, Holman, Hronová a kol., 2003)

Kadeřábková a kolektiv se shodují v otázce konkurenceschopnosti na tom, že jedním ze strukturálních hledisek je regionální ekonomická a inovační výkonnost na úrovni krajů. Hodnotí se dle výsledné pozice a její změny v čase. Ekonomickou výkonnost je možno chápat jednak jako rámcový předpoklad, ale také jako výsledek regionální konkurenceschopnosti. Je vyjádřena komplexem ukazatelů, do kterého je možno zahrnout HDP na obyvatele, produktivitu práce, míru nezaměstnanosti a tvorbu hrubého fixního kapitálu na obyvatele. (Kadeřábková a kol., 2007)

Otázkou konkurenceschopnosti se dále zabývá kolektiv autorů Kadeřábková, Spěváček a Žák a co se týče této problematiky, bývá obvykle chápána jako schopnost regionu poskytnout žádoucí podmínky pro správné fungování různých subjektů. Tyto subjekty vhodným podnikatelským prostředím získávají jisté výhody, které by jinde nezískali. Je proto možné tvrdit, že regiony mezi sebou svým způsobem soutěží o větší množství investičních příležitostí. (Kadeřábková, Spěváček, Žák, 2003)

Jak uvádí ve své publikaci Ježek, mezi konkurencí firmy a regionu je velký rozdíl, a to především v tom, čeho chtějí jednotlivé subjekty dosáhnout. Firmám jde v první řadě o zisk a rentabilitu vloženého kapitálu, naopak region za svůj prvotní cíl považuje dosažení prospěchu oblasti, tím je míněno uspokojení veřejného zájmu, potřeb obyvatelstva a ostatních zájmových skupin. U firemní konkurence je žádoucí, aby z tohoto boje vzešla vítězná firma, naopak u regionálních teorií vítěze nutně nepotřebujeme, celkově je i velmi náročné případného vítěze určit. Pokud si například firma vybere jeden konkrétní region pro realizaci svých projektů, může tato investiční výhoda postupně ovlivnit i region sousední. Doložením tohoto faktu je dojízdka za prací, přičemž pracovník většinou utrací svou mzdu v místě svého bydliště, tedy i v jiném regionu, než ve kterém sídlí firma, u níž peněžní prostředky získal. (Ježek, 2006)

❖ Regionální politika a regionální rozvoj

Definice regionální politiky a regionálního rozvoje existuje samozřejmě více, budou zde uvedeny základní a nejdůležitější pro vymezení daného tématu. Nemůžeme říci, že pouze jedna konkrétní definice je všeobecně přijatelná, jelikož žádná z nich nemá takovýto status, všeobecně přijímané jsou všechny zde uvedené.

Dle Slaného a kolektivu je regionální rozvoj přímou součástí regionální politiky, což je subsystém strukturální politiky, zaměřující se na vyrovnávání rozdílů mezi ekonomickou úrovní regionů. Vychází z toho, že některé regiony mají pro podnikání a celkově pro inovace výhodnější podmínky než jiné. Rozdíly se projevují mimo jiné i v odlišné míře nezaměstnanosti. (Slaný, 2003)

Podle René Wokouna lze však velmi obecně definovat regionální politiku jako soubor cílů, opatření a nástrojů, které vedou ke snižování přílišných rozdílů v ekonomické a sociální úrovni jednotlivých regionů. (Žák a kol., 2003)

Regionální politikou se zabývali také N. Vanhove a L. H. Klaassen, z jejichž pozorování vzešel názor, že:

„Regionální politika se pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení.“

V jejich pojetí regionální politika představuje, jak uvádí Wokoun, všechny veřejné intervence, které slouží ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických aktivit. Tito autoři rozlišují pět fází regionální politiky:

1. Definování regionálních problémů včetně jejich původu.
2. Definování cílů, pokud možno měřitelných.
3. Definování strategie, již bude potřeba uplatnit.
4. Identifikace nástrojů, pomocí kterých bude cíle dosaženo.
5. Vyhodnocení použité politiky.

Jak dále píše Wokoun, definování regionální politiky ve většině vyspělých zemí vychází z podpory rozvoje problematických oblastí s hlavním cílem redukovat meziregionální diference. Vychází se ze skutečnosti, že tolik nutná restrukturalizace často až nadměrně zatěžuje regionální rozvoj, z čehož plyne, že regiony nejsou schopné tyto změny zvládnout vlastními silami. Z pohledu národních hospodářství je potom snadno patrné, že je mnohem efektivnější poskytovat takto zatíženým regionům finanční výpomoc během restrukturalizace – a to především ve formě podpory konkurenceschopných aktivit – než se snažit tyto regiony zachránit pomocí dotací poskytovaných ohroženým odvětvím či podnikům. Společně s cílem snižování rozdílů mezi regiony je sledován taktéž cíl maximalizace efektivnosti národního hospodářství. (Žák a kol., 2002)

Adamčík o regionech tvrdí, že jsou to ve své podstatě poměrně stálé jednotky, které se v průběhu let ve většině případů radikálně nemění, výjimkou jsou pouze zásahy státu, kdy dochází ke vzniku či zániku nově vymezených oblastí, jako tomu bylo např. v České republice v roce 2002, kdy proběhla reforma veřejné správy. Pokud budeme region chápat jako funkční celek, zde naopak musíme klást zřetel na jeho postupné změny, ke kterým samozřejmě dochází. Každý region se mění jinak – jiným způsobem i jiným tempem. Tento proces přetváření regionu nazývá autor regionálním rozvojem. (Adamčík, 2003)

Jak již bylo řečeno, definic regionálního rozvoje existuje celá řada, v jednom aspektu se však všechny shodují – v nutné přítomnosti regionálního růstu. Je však potřebné rozlišovat tyto dva pojmy, protože ač se může zdát, že znamenají totéž, není tomu tak. Regionální rozvoj je mnohem širší a komplexnější pojem než regionální růst. Je možné tvrdit, že regionální růst je podmínkou regionálního rozvoje. (Adamčík, 2003)

Institut regionálního rozvoje pracuje s touto definicí:

„Regionální rozvoj je holistický proces, při kterém jsou využity přírodní, ekonomické, sociální a kulturní zdroje regionu pro zlepšení kvality života jeho obyvatelstva tak, aby byla zvýrazněna komparativní výhoda a odlišnost / specifičnost regionu.“

Dalším společným znakem je komplexní charakter dané problematiky. Existuje zde jistá pravda – nemůže být dosaženo dobrého regionálního rozvoje pokud nebude brán ohled na veškeré aspekty regionálního života. Definice podle organizace Berman Group navíc ještě uvádí důležitost veřejného sektoru:

„Regionální rozvoj je proces strategického partnerství veřejného a soukromého sektoru za účelem realizace iniciativ, jejichž výsledkem jsou investice a vznik nových (při zachování stávajících) pracovních míst a postupný růst životní úrovně obyvatelstva v daném regionu. Tyto iniciativy musí být zaměřeny na vytváření podmínek pro podporu produktivity a konkurenceschopnosti firem v soukromém sektoru.“

Jak již bylo řečeno v úvodu této kapitoly, každý region se rozvíjí svým vlastním způsobem a svým vlastním tempem, ale jaké faktory tuto nerovnoměrnost způsobují? Za hlavní příčinu nerovnoměrného rozvoje je dle Blažka a Uhlíře možno považovat dostupnost a množství přírodních zdrojů. Pohledem do historie zjistíme, že tomu tak bylo i dříve. Na místech, kde byl v minulosti dostatek nerostných surovin, vznikaly osady, které se postupně přetvářely na sídla a města, jak je známe dnes. (Blažek, Uhlíř, 2002)

Autoři Blažek a Uhlíř se zabývají otázkou, zda je regionální rozvoj procesem konvergentním či divergentním neboli zda jde o přirozený jev vyrovnávání meziregionálních rozdílů nebo naopak o jejich prohlubování. Tvrdí, že zde záleží na faktoru času – pro kratší období je charakteristická divergentní teorie regionálního rozvoje, avšak pro období delší se jedná spíše o teorie konvergentního rozvoje. Pro obě skupiny teorií však existují jistá pojítka, kterými je zde existence meziregionálních rozdílů. (Blažek, Uhlíř, 200)

Vezmeme-li v potaz strategie regionálního rozvoje, obecně platí, jak uvádí Cooke, že se snaží hledat kompromis mezi výší solidarity bohatších regionů k regionům chudším, mírou zásahů státu na úkor potlačení místní samosprávy nebo také konkurenceschopností regionu a vyššího správního celku, kterým je myšlen stát. (Cooke, 2006)

❖ Region

Jak charakterizovat tento pojem? Na úvod se můžeme odkázat na Ottův slovník naučný, který říká, že jednotlivé části povrchu Země jsou velmi různé, což platí jak v jednotlivých částech, tak i v rámci celého seskupení. Různorodé části naší planety jsou v rámci mnoha věd různým způsobem členěny, přičemž tyto části běžně označujeme jako regiony, popřípadě rajony. (Ottův slovník naučný v této souvislosti jednoznačně odkazuje na teritorium, pod heslem region uvádí: „*Regio, latinsky kraj, krajina, provincie.*“). (Ottův slovník naučný, 2000)

Podle kolektivu autorů Kadeřábkové, Postráneckého a spol. je nejčastěji odlišován tzv. „umělý region“ a „přirozený region“. Pod pojmem umělý region si můžeme představit region či územní část, která nevznikla samovolným působením, ale část, které člověk jistým způsobem ke vzniku pomohl. Bývá většinou ohraničen politickými hranicemi. Naopak přirozený region je dán vlastnostmi povrchu, je teda častěji označován jako region geografický. (Kadeřábková, Mates, Postránecký, Wokoun, 2001).

Naopak podle Bartoše, je toto členění chápáno pouze jako základní, které k přesnému vymezení nebude stačit. Bohužel ani v dnešní době neexistuje všeobecně platná definice, která by přesně vymezovala tento pojem. Na druhou stranu je však možno tvrdit, že veškeré vědní disciplíny, které s pojmem region přicházejí do kontaktu se shodují, že jde vždy o určité území. Bartoš uvádí, že region je „*obecný název pro menší územně ohraničené jednotky určitého většího územního nebo prostorového celku, tj. světa, světadílů a jednotlivých zemí.*“ (Bartoš, 1996).

Nesmíme také opomenout názor Hubera, který se plně ztotožňuje s definicí Rady Evropy, která říká, že uspořádání společnosti přímo souvisí s osídlením a sídelní strukturou. Huber tvrdí, že právě tato definice je všeobecně platná, a to především z toho důvodu, že se na ní shodla většina členských zemí. Podle autora je možno právě v důsledku „evropského pojetí regionu“ chápat tuto definici jako skutečnost formulující a evidující vznik, udržování a prohlubování nerovnoměrností uvnitř jednotlivých celků, kdy mimo jiné dochází k vydělování autonomií.

Definice Rady Evropy zní:

“Pojem region, který je často v různých zemích různě vykládán, znamená obecně lidské společenství, jež žije v rámci větší územní jednotky jedné země. Toto společenství je charakterizováno jistou historickou nebo kulturní, geografickou nebo hospodářskou homogenitou nebo kombinací těchto charakteristik, což propůjčuje tomuto obyvatelstvu jednotu při sledování společných cílů a zájmů.” (Huber, 1997)

Huber dále k problematice dodává, že v rámci regionálních věd rozlišujeme tři typy jevů, a to jevy individuální, jevy obecné a jevy specifické. Právě zmíněná specifická neboli oblastní charakteristika v sobě obsahuje zvláštní pravidelnost, která je v kontrastu s ostatními pravidelnostmi mimo daný celek fungujícími. Pokud dojde k nárůstu těchto specifických pravidelností, dostávají se opačné vlivy na okraj dění. Tuto skutečnost můžeme nazvat vytvářením regionu. Může k tomu dojít dvěma způsoby – jedním je postupná intenze neboli „vtahování“, kde identitu určuje střed, druhým pak tzv. „vytlačení“ interaktivních jevů do vymezených prostorů, což vede k izolaci s jevy ostatními. Identitu zde určují okraje, nikoliv středová zóna. (Huber, 1997)

K této problematice Bartoš dodává, že charakter regionů lze posuzovat na základě různých kritérií, kdy vymezuující skutečností bývá počet. Podle toho dělí regiony na jednokriteriální a multikriteriální. (Bartoš, 1996)

V závěru této kapitoly bude taktéž uveden názor autorky Říchové, která kromě strukturálně funkčního pojetí regionu ve své odborné studii uvádí i dělení regionů z hlediska jazykového, kde nositeli jsou rodilí mluvčí. Tyto regiony vznikly na základě potřeby rozhodování o společných jevech, přičemž spojujícím faktorem jsou zde charakteristiky administrativní, ekonomické a kulturní. (Říchová, 2000)

Jak je možno vidět dle autorů Hubera, Bartoše, Říchové, Kadeřábkové, Postráneckého a jiných v této části zmíněných, prostředí regionu je tudíž možno chápat velmi relativně. Region může být považován za oblast, kde převládá stejný způsob života a složení obyvatelstva, avšak je nutno říci, že zde nehovoříme pouze o krajině, ale i o lidech, kteří v těchto oblastech žijí. Právě v povědomí obyvatel je pojem region úzce spjat s pojmem domov. (Bartoš, 1996)

2.2 Současné pojetí regionu

Dle Matesa, Wokouna a spol. je možno regiony popisovat a rozlišovat podle vzniku na objektivní a subjektivní, jehož podtypem je formální region; a na kritériální. Encyklopedická literatura obvykle obsahuje pod pojmem region část zemského povrchu, který má určité znaky. Na základě toho určuje dva základní typy – region fyziogeografický a region sociálně-geografický. Naopak přírodovědci se zabývají spíše pojmy přirozený a umělý region, přičemž přirozený region bývá zobrazen na mapách pomocí různých linií nebo zón. S tím souvisí i vymezení různých podtypů, jako jsou například regiony administrativní, pracovní, etnické či přírodní, sociální nebo ekonomické. (Kadeřábková, Mates, Postránecký, Wokoun, 2001)

Autorka Říchová naopak k současnému pojetí regionu přistupuje ze strukturálně-funkčního hlediska. Vezmeme-li v úvahu toto strukturálně-funkční pojetí, podle Říchové lze stanovit regiony homogenní a nehomogenní. Oba dva typy se vyznačují nestejnorodostí svých vlastností, ale zato provázaností svých středisek a zázemí. V případě homogenních regionů je kladen důraz na nalezení shody v rámci určitých prvků, naopak u nehomogenních regionů je pozornost soustředěna na stupeň jednotnosti vnitřní struktury. Pokud máme veškeré body zájmu nedaleko od sebe, hovoříme o monocentrické struktuře, přičemž jejich rozptýlenost směřuje k polycentrickému vymezení. (Říchová, 2000)

Také Huber se ve svém díle zmiňuje o problematice současného pojetí regionu. Podle jeho názoru je velmi vhodné klasické třídění podle velikosti. S autorem se plně ztotožňuji z toho důvodu, že jednou menší částí celku se zde budu zabývat. Při využití tzv. makroperspektivní metody je možno odlišit makroregiony, panregiony či dokonce megaregiony, které se dělí na regiony podstatně menší, tzv. dílčí nebo jinak označované též mezoregiony. Tyto dílčí části je dále možno rozčlenit na jednotky svým územím nepatrné, které označujeme jako mikroregiony. (Huber, 1997)

2.3 Regionální politika Evropské Unie

Jak uvádí ve své knize Dušek, regionální politiku České republiky do velké míry ovlivnil její vstup do Evropské unie 1. května roku 2004. Pohovory nutné ke vstupu byly vedeny již od roku 1998, nahlédneme-li však ještě o kus dále do historie, byla tu možnost čerpání finančních prostředků již z programu PHARE, a to dokonce od úplného vzniku naší republiky, tedy od roku 1993. Z oficiálních stránek Evropské unie vyplývá, že co se týče prostředků z evropských rozpočtů, mohli jsme o ně jako republika prvně zažádat již v roce 2000. Evropská unie si ve svých výhledech pro programové období 2007 – 2013 stanovila za hlavní cíl podporu regionální konkurenceschopnosti, dokonce tento cíl stanovila jako jeden ze tří hlavních pilířů pro celé programové období. Celkem jmenovala cíle tři – prvním je Konvergence, druhým právě zmiňovaná Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a jako třetí cíl je stanovena Evropská územní spolupráce. Zde jsou uvedeny cíle regionální politiky Evropské unie, též nazývané jako politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS), která je odrazem principu solidarity, jež panuje mezi členskými státy. Vše funguje tak, že bohatší státy přispívají na rozvoj ekonomicky chudších států a regionů, s tím záměrem, aby i u znevýhodněných oblastí mohlo dojít ke zlepšení situace zvýšením výkonnosti celého trhu. (Dušek, 2007)

Dle internetových stránek Euroskopu je zřejmé, že podporovány jsou ty státy, které nedosahují požadované úrovně, což je 75 % průměru úrovně HDP Evropské unie na osobu a také regiony, které se potýkají se sociálními problémy nebo s poškozeným životním prostředím. Za hlavní zdroj financování podpory regionální politiky v členských státech je považován jednak Fond soudržnosti neboli Kohezní fond, společně se dvěma fondy strukturálními – Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF). (Euroskop, 2010)

Dle charakteristiky evropských strukturálních fondů je patrné, že z ERDF je možno financovat tzv. tvrdé (investiční) projekty, jejichž cílem je pomáhat rozvoji v zaostalejších regionech. Největší část těchto peněžních prostředků připadne na vybudování a zlepšení infrastruktury, dalším velmi diskutovaným cílem je budování

čistíren odpadních vod nebo také výroba elektrické energie z alternativních zdrojů. V rámci regionu směřují tyto prostředky nejčastěji na zlepšení občanské vybavenosti a do podpory cestovního ruchu, kdy bývají zlepšovány turistické cesty, jejich značení nebo také bývá přispíváno na zakoupení vozidel veřejné dopravy či rekonstrukci kulturních památek. Z ESF jsou naopak podporovány tzv. měkké (neinvestiční) projekty, kdy se jedná většinou o podporu zaměstnanců a zaměstnanosti a zlepšení sociální soudržnosti. Prostředky z ESF bývají nejčastěji použity na další vzdělávání zaměstnanců, programy pro zdravotně nebo tělesně postižené či zavádění inovativních metod vzdělávání. (Strukturální fondy, 2005)

Každá země má na základě regionální politiky, kterou vyhláší Evropská unie, možnost vytvářet si své operační programy (OP). Je vhodné zmínit, že tyto operační programy existují ve dvou formách, a to jako tematické OP, tak regionální OP. Vzhledem k tematičnosti jednotlivých operačních programů si město, obec či region může vybrat, na jaký operační program bude směřovat své finanční žádosti. Je velmi výhodné těchto zdrojů naplno využívat, protože je mnoho projektů, které by region sám nemohl financovat, ale s pomocí evropských fondů tato možnost existuje. Je jisté, že fondy nejsou ve své štedrosti nekonečné, a tudíž je třeba jich využívat nyní, protože v budoucnu je reálná možnost, že nebudou financovat tolik projektů nebo alespoň ne v takové výši. Nejvíce zde záleží na zkušenosti a schopnosti jednotlivých řídicích orgánů vytvořit úspěšný projekt a jejich umění čerpat z evropských fondů, neboť právě ty přispívají svým dílem k rozvoji daných oblastí. Je politováníhodnou skutečností, že téměř polovina žádostí je zamítnuta v důsledku formální nesprávnosti, proto je třeba klást velký důraz na zpracování projektu včetně všech jeho příloh a dodatků.

3. Metodika

Cílem bakalářské práce je charakteristika zdrojů a vybavenosti mikroregionu Sdružení Růže, provedení jednotlivých SWOT analýz s následným vyhodnocením potenciálních směrů a oblastí rozvoje daného území.

Mezi hlavní metody, které budou použity k dosažení výše stanovených cílů, se řadí především mnohá interview a strukturované rozhovory s představiteli obcí, měst a městysů, kteří o dané oblasti mají vždy dostatek aktuálních informací. Dalším způsobem vedoucím k cíli je sběr dat, který bude prováděn v rámci mikroregionu Sdružení Růže pomocí internetových stránek jednotlivých obcí, informačních letáků nejen volně dostupných, ale i vyžádaných přímo u nositelů vlivu. Taktéž za další velmi prospěšnou a k cíli vedoucí metodu je možno považovat analýzu, která umožňuje provádět zhodnocování mnoha jednotlivých oblastí v rámci celku přes zaměstnanost, občanskou vybavenost, dopravní infrastrukturu až například po turismus a cestovní ruch. Vhodnou metodou je samozřejmě také syntéza, která představuje pravý opak analýzy, tudíž je možno ji chápat jako určité „spojování“ jednotlivých výše jmenovaných oblastí, dalo by se říci, že se snaží v částech hledat společné rysy a tyto jednotky spojit v celek. Bude také čerpáno z dokumentů strategické povahy, jako jsou územní plány, rozvojové programy či koncepční materiály. Strategický rozvojový plán představuje dokument vzniklý na základě podrobných analýz území, bez nichž bychom nebyli schopni stanovit oblasti, ve kterých se nachází dostatečný potenciál k regionálnímu rozvoji. Hlavní smysl rozvojového plánu spočívá v realizaci konkrétních projektů a zahrnuje taktéž specifické vize, které jsou doplněny definicemi cílových stavů, pomocí nichž mají být jednotlivé vize naplněny. Na základě vizí a cílových stavů jsou stanoveny rozvojové osy, které obsahují jednotlivá opatření vedoucí k naplnění celého rozvojového plánu.

Co se týče struktury, nejprve v úvodu praktické části budou uvedeny základní informace o mikroregionu a důvodech jeho vzniku, dále bude provedena podrobnější charakteristika.

Na základě provedeného šetření bude vypracována socioekonomická analýza, která bude pojednávat o stavu a struktuře trhu práce, zaměstnanosti, ekonomické aktivitě v jednotlivých obcích, službách, turismu, kulturních možnostech a možnostech sportovního vyžití.

V závěru praktické části bude provedeno shrnutí stávající situace v mikroregionu a následné vymezení potenciálních směrů a oblastí, ve kterých by mohlo dojít v rámci mikroregionu Sdružení Růže k rozvoji. Bude zmíněn strategický rozvojový plán včetně hlavní vize, jež by měla být pomocí dílčích aktivit v budoucnu realizována. Toho bude dosaženo pomocí jednotlivých SWOT analýz. SWOT analýza je klasifikační metoda, která umožňuje přehledně uspořádat silné a slabé stránky společně s příležitostmi a ohroženími, z nichž je pak možno vycházet při stanovování rozvojových strategií. Silné stránky představují měřitelné konkurenční výhody oproti jiným oblastem, slabé stránky pak zahrnují veškeré faktory, které tyto výhody limitují, omezují či dokonce znemožňují. V druhé polovině analýzy, v tzv. „vnější analýze“, se klade důraz na zjištění příležitostí a potenciálních hrozeb, které se vztahují k vnějšímu prostředí. Popisují se zde faktory a procesy, které většinou nejsou ovlivnitelné nositeli vlivu.

Strategie rozvoje musí být stanovena tak, aby bylo maximálním možným způsobem využito silných stránek a příležitostí a naopak co nejvíce eliminován vliv slabých stránek a dopady potenciálních ohrožení.

4. Řešení a výsledky

4.1 Důvody vzniku a vznik mikroregionu Sdružení Růže

Vzniku Sdružení Růže – jako sdružení obcí a právnických osob – předcházela řada společných aktivit pozdějších členů, tedy obcí, měst a městysů mikroregionu, které se v rámci dosažení různých cílů účelově spojovaly. Největším projektem, a také hlavním důvodem pro založení Sdružení Růže, byl v tomto ohledu společný postup k vytvoření skládky odpadu v Růžově. Obcím se společně podařilo shromáždit kapitál ve výši 25 milionů korun a skládku takto zbudovat. Oficiálnímu ustanovení Sdružení Růže předcházela i řada jiných investičních aktivit v rámci Programu obnovy venkova (POV). V roce 1998 to byl „Integrovaný projekt rozvoje turistiky v příhraničním regionu“, jehož hlavním výstupem bylo vydání tištěné turistické publikace „Kraj trojí tváře“. Dalším společným dílem byla videokazeta „S Budvarkou na Novohradsko“ a taktéž projekt „Dosídlení venkova v příhraničním mikroregionu“. Těsně před vznikem Sdružení Růže byla 18. 2. 1999 v St. Martinu v Rakousku podepsána „Partnerská dohoda“ mezi pěti zakládajícími obcemi na české straně a šesti obcemi sousedního Rakouska, se kterými mikroregion Sdružení Růže stále spolupracuje.

K vlastnímu ustanovení Sdružení Růže došlo 13. 4. 1999 na valné hromadě v Nových Hradech. Letos oslaví již 11. výročí od svého založení. Na valné hromadě byla podepsána zakládací listina starosty 12 obcí, dále zvolena pětičlenná rada Sdružení Růže a schváleny stanovy. Mezi zakládající členy patří: Borovany, Čížkrajice, Horní Stropnice, Jílovice, Kamenná, Ledenice, Nové Hrady, Olešnice, Slavče, Srubec, Trhové Sviny a Žár. Nejdůležitějším úkolem však bylo vypracovat základní koncepční rozvojové dokumenty. Rozvojová strategie a Dopravní studie mikroregionu byly získány v rámci integrovaného projektu Program obnovy venkova.

4.2 Přehled úspěšně realizovaných projektů

V rámci dalších společných projektů „Společně za důstojná místa posledního odpočinku“ se v letech 1999 a 2000 uskutečnila rekonstrukce 12 velmi poničených pohraničních hřbitovů. Za mimořádně náročný projekt se dá v rámci POV – Sapard považovat projekt s názvem „Příroda a ovzduší nezná hranic“, kdy byla provedena pomocí dálkového plynovodu plynofikace obcí Rejta, Žár, Nové Hrady a Horní Stropnice.

V roce 2000 vedle pokračování již zmíněných projektů přidává mikroregion projekt nový, a to „Obnova návesních kaplí“.

V roce 2001 Sdružení Růže podalo 5 projektů do POV, z nichž bylo například v projektu „Budování informačního systému Mikroregion Růže“ zajištěno vybavení informačních center a obecních úřadů výpočetní technikou, dalším potom bylo zajištěno pokračování oprav hřbitovů a taktéž byly podpořeny sociální služby občanského sdružení Borůvka. Z malých projektů Phare je vhodné jako jeden za všechny uvést projekt, kterým byly získány dotace na setkávání českých starostů s rakouskými kolegy a vyznačení cyklotrasy České Budějovice – Nové Hrady – Rakousko. Kromě těchto zmíněných aktivit se obce mikroregionu podílely také na nákupu vozidla pro záchrannou službu v Trhových Svinech, na zvýšení dopravní obslužnosti jednotlivých obcí a taktéž začaly pravidelně podporovat sociální služby v regionu.

V dalším roce kromě pokračování předešlých projektů podpořilo Sdružení Růže propagační sportovní akci „Jízda pro růži“.

V roce 2003 byl podán první společný projekt POV+Leader s názvem „Zkulturněním krajiny si vyrobíme štěpky“, kdy si členové Sdružení Růže pořídili společně štěpkovač a za úplatu zavedli službu štěpkování. V rámci projektu „Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Růže“ byly taktéž vydány skládanky, pexesa a velké pohlednice. V tomto roce také dochází ke stále častějším debatám ohledně tvorby Přeshraničního impulsního centra z důvodu podpory kontaktu mezi českými a rakouskými obcemi.

Rok 2004 je charakteristický vznikem Místní akční skupiny jako subjektu, který podpoří spolupráci v regionu a prostřednictvím programu LEADER získá kapitál na

realizaci svých strategických cílů. Od počátku tohoto roku začalo mimo jiné pracovat i Přeshraniční impulsní centrum, připravované během roku 2003. Největší událostí, kterou toto centrum zorganizovalo, byly bezesporu oslavy vstupu do EU, které v průběhu roku doplnilo ještě dalších dvacet příhraničních kulturních akcí. Na tento rok je také datován start realizace projektu „Třídění odpadů v mikroregionech Sdružení Růže a Vitorazska“, který v pozdějších letech svým fungováním umožnil pořídit kontejnery na třídění odpadu a svozové auto v celkové hodnotě 9 milionů korun. Trvalým ziskem a důkazem úspěchu je, že zapojené obce zajišťují třídění odpadu i v dalších letech, a tudíž je tato skutečnost již zažitá a ke třídění odpadu dochází naprosto automaticky. Posledním projektem tohoto roku byl, mimo pokračování všech předchozích projektů, také projekt s názvem „Dětský fotbal“, který zahrnuje dvouletý cyklus utkání, během něhož mezi sebou soutěží jak české, tak i rakouské fotbalové týmy.

V roce 2007 obohatil seznam realizovaných akcí malý přeshraniční projekt „Společně na kolech“ a integrovaný projekt mikroregionu v rámci obnovy venkova „Oprava drobných sakrálních staveb v obcích“, který úspěšně pokračoval i v roce 2008.

Pokud shrneme činnost mikroregionu během těchto 10 let, podařilo se realizovat přes 60 projektů v celkové hodnotě cca 60 milionů korun, přičemž 34 milionů korun bylo získáno z dotací Evropské unie. Během tohoto období byl pořízen také dlouhodobý majetek značné hodnoty – svozové auto, štěpkovač, kontejnery na tříděný odpad, velkokapacitní stan, zařízení pro simultánní tlumočení a mnoho dalšího vybavení, které efektivně slouží k naplňování cílů Sdružení Růže.

4.3 Základní informace o mikroregionu

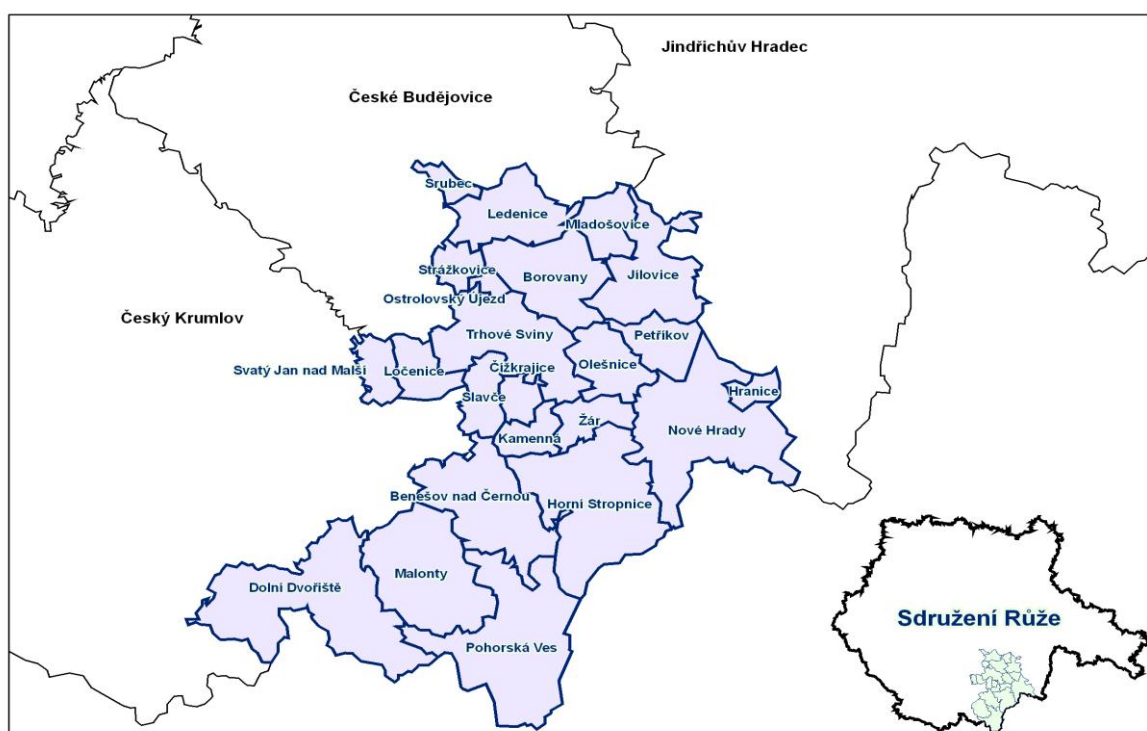
❖ Geografická poloha a členská základna mikroregionu

Mikroregion Sdružení Růže představuje území, které leží v nejjižnější části bývalého okresu České Budějovice. Na jihovýchodě oblast hraničí s Rakouskou republikou, na jihozápadě sousedí s bývalým okresem Český Krumlov, na východě a severovýchodě s bývalým okresem Jindřichův Hradec. Území mikroregionu tvoří

celkem 23 členů, mezi nimiž najdeme jak obce, tak i města. Nyní, v roce 2010, jsou členy: Benešov nad Černou, Borovany, Čížkrajice, Dolní Dvořiště, Horní Stropnice, Hranice, Jílovice, Kamenná, Ledenice, Ločnice, Malonty, Mladošovice, Nové Hrady, Olešnice, Ostrolovský Újezd, Petříkov, Pohorská Ves, Slavče, Srubec, Strážkovice, Svatý Jan nad Malší, Trhové Sviny a Žár.

Kromě měst a obcí jsou členy Sdružení Růže i organizace „nemunicipální“ povahy, a to subjekty, které mají charakter nestátních neziskových organizací. Patří sem například Novohradská občanská společnost, občanské sdružení (o. s.), Sdružené lesy Ledenice a Borovany, o. s. nebo ROSA – společnost pro ekologické informace a aktivity, o.p.s.

Obrázek 1: Území mikroregionu Sdružení Růže

Zdroj: Webové stránky mikroregionu Sdružení Růže, zpracovala firma KP projekt, s.r.o.

Území mikroregionu je dlouhodobě vnímáno jako region s nepříznivou polohou v celostátním měřítku. Výrazně periferní poloha patří mezi hlavní ohrožení v rámci

rozvoje regionu. Nejvíce je tato skutečnost vnímána v jihovýchodní části v oblasti podhůří Novohradských hor náležící do katastrálního území obce Pohorská Ves, které představuje v dnešním měřítku oblast rozvojovou až částečně zaostávající. Je to způsobeno především nízkou vybaveností infrastrukturou. Nepříznivá poloha je chápána především z několika zásadních důvodů. Jedním z nich je vzdálenost od Pražské aglomerace jako hlavního jádra sociálně ekonomických aktivit a zároveň nejvýznamnějšího rozvojového pólu České republiky. Dále potom jde také o minimalizaci okolních vazeb, což způsobila politická situace během padesátých až osmdesátých let, kdy díky hranici s Rakouskem nebyly v tomto regionu vyvíjeny významnější hospodářské aktivity.

Byť by se mohlo zdát, že negativní aspekty zde zatím víceméně převládají, není tomu tak, protože z polohy mikroregionu lze získat i mnoho pozitivního. Například již zmiňovaná periferní poloha a státní hranice s Rakouskem mohou v rámci přeshraniční spolupráce přinést pozitiva v podobě rozvoje cestovního ruchu, podpory drobných služeb a zázemí pro rekreační či trvalé bydlení. Základem je samozřejmě budování společné infrastruktury v okresech Gmünd a Freistadt. Tato spolupráce již v roce 2004 vyústila v založení Přeshraničního impulsního centra se sídlem v Nových Hradech. Výhodou Sdružení Růže jsou velmi dobré předpoklady pro plnění jistých funkcí, kterým se v rámci společenského vývoje přikládá stále větší význam. Jde např. o skloubení funkce zemědělské s funkcí krajinářsko-ekologickou či rekreační, o vlastní rekreační funkci zahrnující cykloturistiku i agroturistiku. Mikroregionu se taktéž velmi úspěšně daří využívat výhod plynoucích z blízkosti regionálních rozvojových center (Českobudějovická aglomerace, Českokrumlovsko, Třeboňsko), platí to bohužel však pouze pro územní celky, které s těmito oblastmi mají přímý vztah.

Dle SW analýzy můžeme konstatovat, že mezi silné stránky patří:

- Vysoce exponovaná poloha z hlediska možností rozvoje přeshraniční spolupráce s Rakouskem.
- Území mikroregionu může být předmětem celoevropského zájmu z hlediska řešení problémů venkovské krajiny, periferních regionů a euroregionu.

- Vhodné přírodní předpoklady pro rozvoj perspektivních funkcí rekreačně-ekologického charakteru.

Slabé stránky mikroregionu naopak představují tyto skutečnosti:

- Výrazně periferní poloha v rámci České republiky.
- Minimální propojenost infrastruktury s okolím s výjimkou Českých Budějovic.
- Pomalejším tempem se rozvíjející přeshraniční spolupráce.

❖ Statistické informace

Celková výměra mikroregionu Sdružení Růže činí, dle údajů ČSÚ, 79 233 hektarů. Největší část území mikroregionu náleží do správy obcí Dolní Dvořiště a Pohorská Ves. Většina obhospodařovaného území je však tvořena lesy předhůří Novohradských hor při hranicích s Rakouskem. Nejmenší rozlohu má naopak obec Ostrolovský Újezd, která je jako jediná zároveň tvořena pouze jednou místní částí a základní sídelní jednotkou. Ostatní obce mají vždy ve svém správním území více místních částí. Nejvyšší „rozdobenost“ v tomto směru vykazují obce Horní Stropnice, Benešov nad Černou a Trhové Sviny.

Průměrná nadmořská výška území mikroregionu činí 548,34 m. n. m. Výrazně vyšší polohu než ostatní obce má obec Pohorská Ves díky své poloze v podhůří Novohradských hor. Nadmořská výška většiny území se pak pohybuje v rozmezí 500-600 m. n. m. Následující tabulka přináší doplnění k otázce polohopisu a správnímu uspořádání území v rámci mikroregionu Sdružení Růže.

Tabulka 1: Správní území členských obcí mikroregionu Sdružení Růže

Název obce	Počet místních částí obce	Počet zákl. sídelních jednotek	Nadmořská výška (m.n.m)	Výměra obce (ha)
Benešov nad Černou	13	15	661	5 706
Borovany	7	9	522	4 233
Čížkrajice	4	4	550	900
Dolní Dvořiště	8	13	618	9 002
Horní Stropnice	21	21	543	7 995
Hranice	2	6	480	691
Jílovice	8	9	494	4 434
Kamenná	3	3	560	1 261
Ledenice	6	6	515	3 455
Ločenice	2	2	570	1 588
Malonty	8	9	681	6 129
Mladošovice	3	3	476	1 752
Nové Hrady	8	12	541	7 968
Olešnice	3	3	502	2 354
Ostrolovský Újezd	1	1	471	383
Petříkov	2	2	460	1 936
Pohorská Ves	3	4	760	8 127
Slavče	6	7	568	1 628
Srubec	2	3	515	600
Strážkovice	3	3	535	1 007
Svatý Jan nad Malší	3	5	614	1 296
Trhové Sviny	14	20	458	5 280
Žár	3	5	518	1 508
CELKEM	133	165	548,34 (Ø)	79 233

Zdroj: ČSÚ

4.4 Socioekonomická analýza území

❖ Demografické informace, historie osídlení a vývoj

Většina území mikroregionu byla před druhou světovou válkou relativně hustě osídlena, s odkazem na historické záznamy je možno tvrdit, že poměrně velkou část obyvatelstva tvořila v řadě obcí německá menšina. Po nedobrovolném odsunu se počet obyvatel v této oblasti výrazně snížil, jelikož velká část mikroregionu spadala do pohraničního pásma, na které měl tento odsun velmi negativní vliv. Co se týče hustoty zalidnění, tak ta je ve srovnání s celorepublikovým průměrem spíše podprůměrná s výraznějším podílem sídel do 500 obyvatel.

Následující tabulky uvádí informace o vývoji počtu obyvatel zakládajících a členských obcí mikroregionu v letech 1999 – 2008.

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel členských obcí mikroregionu Sdružení Růže

Název obce	Období (stav k 1. lednu daného roku)					Změna celkem
	2004	2005	2006	2007	2008	
Benešov nad Černou	1 259	1 374	1 446	1 461	1 455	196
Dolní Dvořiště	1 235	1 212	1 231	1 239	1 229	-6
Hranice	244	241	231	222	220	-24
Ločenice	586	584	610	606	617	31
Malonty	1 135	1 177	1 210	1 224	1 223	88
Mladošovice	263	250	268	276	281	18
Ostrolovský Újezd	110	114	136	140	148	38
Petříkov	274	279	280	278	275	1
Pohorská Ves	329	330	321	319	308	-21
Strážkovice	342	350	361	368	378	36
Svatý Jan nad Malší	443	467	473	480	488	45
Celkem obyvatel	6 220	6 378	6 567	6 613	6 622	402

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel zakládajících obcí mikroregionu Sdružení Růže

Název obce	Období (stav k 1. lednu daného roku)										Z M Ě N A
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Borovany	3 546	3 584	3 561	3 627	3 690	3 739	3 740	3 779	3 821	3 890	344
Čížkrajice	182	179	264	259	261	261	262	262	258	254	72
Horní Stropnice	1 545	1 559	1 549	1 554	1 558	1 560	1 565	1 553	1 566	1 592	47
Jílovice	862	862	844	846	859	870	883	905	905	912	50
Kamenná	260	263	265	259	266	270	276	282	279	284	24
Ledenice	2 132	2 144	2 147	2 162	2 184	2 193	2 220	2 229	2 255	2 284	152
Nové Hrady	2 726	2 700	2 611	2 591	2 584	2 590	2 591	2 582	2 567	2 559	-167
Olešnice	668	669	682	713	727	734	738	739	762	766	98
Slavče	495	508	514	518	521	521	526	537	537	552	57
Srubec	793	837	901	960	1041	1107	1193	1300	1387	1522	729
Trhové Sviny	4 684	4 695	4 641	4 667	4 671	4 705	4 728	4 728	4 780	4 842	158
Žár	270	275	334	337	329	335	331	323	320	318	48
Celkem obyvatel	18 163	18 275	18 313	18 493	18 691	18 885	19 053	19 219	19 437	19 775	1 612

Zdroj: ČSÚ

Z tabulek je snadno čitelné, že celkový počet obyvatel v rámci mikroregionu v posledních deseti letech roste. Nelze ale říci, že dynamika nárůstu obyvatel je ve všech obcích stejná, z dlouhodobého hlediska je možno tvrdit, že nejvyšší dynamiku vykazuje obec Srubec, kterou je možno charakterizovat jako satelitní sídlo krajského centra – Českých Budějovic. Nárůst počtu obyvatel je celkově možné hodnotit jako pozitivum. Dále je patrný výrazný nárůst u těchto sídel: Benešov nad Černou, Malonty, Ostrolovský Újezd a Svatý Jan nad Malší. Postupný mírný nárůst vykazují tyto obce: Borovany, Kamenná, Ledenice, Ločenice, Olešnice, Petříkov, Slavče, Strážkovice a Trhové Sviny. Pro obce Čížkrajice, Dolní Dvořiště a Horní Stropnice je charakteristický

střídavý mírný nárůst a mírný pokles, v dlouhodobějším hledisku spíše stagnace. Naopak výraznější pokles počtu obyvatel můžeme pozorovat u obcí Hranice, Nové Hrady, Pohorská Ves a Žár.

Nárůst počtu obyvatel je v rámci mikroregionu Sdružení Růže ve většině případů podpořen přípravou pozemků vhodných pro výstavbu rodinných domků, v ideálním případě včetně jejich zasilování. Částečně je tento jev způsoben i obecní výstavbou. Opačný jev, kterým je pokles obyvatelstva, je zapříčiněn problematikou v oblasti bytové výstavby, přípravy ploch k prodeji za účelem individuální výstavby a nevyřešené otázky pozemkových vztahů. U obce Pohorská Ves je úbytek způsoben také trvale vysokou mírou nezaměstnanosti a nedostatkem pracovních příležitostí.

Pokud vezmeme v úvahu celkovou předpověď Českého statistického úřadu, můžeme říci, že do budoucna bude demografický vývoj ve zkoumané oblasti charakterizován stálým, spíše však pozvolným nárůstem počtu obyvatel, který bude podpořen především individuální výstavbou, přípravou pozemků a dalším rozvojem pracovních příležitostí, a to nejen v jednotlivých obcích, ale v rámci celé oblasti mikroregionu.

Socioekonomická analýza ukazuje na rozvojové problémy mikroregionu Sdružení Růže. Pokud srovnáme tento mikroregion s ostatními částmi České republiky, zjistíme, že v současné době nemá vyhraněná negativa, avšak již nyní je potřeba reagovat na některé jevy, které by v budoucnu mohly pozitivní rozvoj ovlivnit. Je tím míněn především poměr produktivní a poproduktivní věkové struktury obyvatelstva. Lze předpokládat i nadále se zhoršující trendy jak v rámci mikroregionu, tak i v rámci celé České republiky.

Shrneme-li demografickou situaci v rámci mikroregionu Sdružení Růže, výhodou je, v porovnání s ostatními regiony České republiky, relativně nízká míra nezaměstnanosti, společně s dostatkem pracovních příležitostí ve spádových sídlech. Demografický vývoj má v celkovém měřítku pozitivní charakter, k čemuž nemalou měrou přispívá dostatek míst vhodných pro výstavbu rodinných domů, může však být ohrožen nedostačující dopravní obslužností, která by zajisté vedla k nežádoucí migraci obyvatelstva.

❖ Sídelní struktura mikroregionu

V rámci mikroregionu rozhodně převažují menší sídla s počtem obyvatel do 500, celkem 10 obcí, s 500 – 1000 obyvateli jsou to 4 obce a s 1000 – 1500 obyvateli 5 obcí. Pouze 4 správní jednotky v rámci mikroregionu Sdružení Růže mají počet obyvatel vyšší než 2000 a pouze 3 z těchto jednotek lze charakterizovat jako města – Borovany, Nové Hrady a Trhové Sviny. Tato sídla je možno chápat jako spádová z hlediska občanské vybavenosti v návaznosti na dojížděku dětí do mateřských, základních a středních škol či dojížděku za prací. Porovnáme-li mikroregion s celkovým průměrem Jihočeského kraje (více než 90 % obcí Jihočeského kraje je tvořeno obcemi do 2000 obyvatel), je možné území mikroregionu považovat za mírně vybočující, jelikož necelých 20 % z celkového počtu obcí je tvořeno obcemi s více než 2000 obyvatel. Tato skutečnost však nemá zásadní dopady. Ve třech již zmíněných městech mikroregionu žije téměř polovina obyvatel, ostatní obyvatelé žijí v obcích.

Pro mikroregion Sdružení Růže je charakteristická sídelní rozdrobenost, čímž je míněn větší počet místních částí s nízkým počtem obyvatel. Nad všemi obcemi v tomto směru vyčnívá obec Horní Stropnice, která zahrnuje celých 21 místních částí. Převážná většina místních částí obcí je tvořena sídly s nízkým počtem obyvatel bez napojení na základní technickou infrastrukturu, často se špatnou či alespoň zhoršenou dopravní dostupností a chybějící občanskou vybaveností. Řada z těchto oblastí slouží spíše pro rekreační účely, jako jsou například „víkendové chaty“.

Z analýzy provedené v rámci výzkumu ekonomických aktivit na území mikroregionu Sdružení Růže, která se zabývala především zjištěním stavu dopravní dostupnosti vyplývá, že jde o velmi aktuální problém, který je nutné co nejdříve zdárně vyřešit. Špatná dopravní dostupnost omezuje nejen dojížděku za prací, ale má negativní vliv také na možnosti rozšiřování vzdělanosti obyvatel těchto oblastí, kulturního vyžití či dostatečného vzdělanostního zázemí. Neřešená dopravní obslužnost ve svém důsledku nevede k ničemu jinému než k migraci obyvatelstva do větších měst.

❖ Trh práce a zaměstnanost

Co se týče obyvatel se základním vzděláním, je nutné jim v rámci mikroregionu věnovat zvýšenou pozornost. Jak totiž naznačují analýzy ekonomických aktivit, podniky, které zaměstnávají větší počet takovýchto pracovníků, bývají zpravidla nedostatečně konkurenceschopné. Proto právě skupina těchto obyvatel vyžaduje zásadní a neodkladné řešení. U obyvatel, kteří jsou pouze vyučeni nebo mají jakékoliv nižší střední vzdělání, je rekvalifikace na jiný obor jednodušší, nehledě na fakt, že sami zaměstnanci ve většině případů o rekvalifikaci jeví zájem. Týká se to většinou mladší věkové kategorie, která v případě nenalezení vhodného zaměstnání či ubytování, bude stejně jako skupina vysokoškolsky či středoškolsky vzdělaných, odcházet mimo území mikroregionu Sdružení Růže.

Trh práce je v této oblasti ovlivněn ve vysoké míře dojížděnkou za prací, nejvyšší je u menších sídel, s rostoucím počtem obyvatel se logicky snižuje. V celkovém měřítku je však výrazně nadpoloviční. Dle údajů Českého statistického úřadu se vyjížděnkou za prací pohybuje průměrně kolem 50 % na celém území mikroregionu.

Další informace, které poskytuje Český statistický úřad, se týkají míry nezaměstnanosti, která je v porovnání s ostatními regiony relativně nízká. Je jisté, že v rámci mikroregionu existují odchylky oběma směry, jsou zde zastoupeny jak obce s vyšší mírou nezaměstnanosti, tak samozřejmě i s nižší. Záleží zde především na již zmíněné dopravní dostupnosti, množství pracovních příležitostí či blízkosti spádového města, zajišťujícího dostatek pracovních příležitostí. V tomto ohledu nesmíme zapomenout na některé okrajové obce (např. Kamenná, Slavče), kde je průměr České republiky překročen. Tento stav se jeví v současnosti jako stabilizovaný. Co se týče struktury podniků v rámci mikroregionu, z hlediska pracovních příležitostí a možností rekvalifikace je příznivější pro muže díky tomu, že v mikroregionu převládá tradiční zpracování dřeva, včetně jiných výrobních aktivit. Rozvoj tohoto odvětví může vést k pozdějšímu vzniku oboru, který by byl v rámci celé České republiky charakteristický pouze pro tuto oblast. Odbyt takovýchto výrobků by byl z velké části koncepční

součástí rozvoje cestovního ruchu, přičemž výhodou je minimální zatížení životního prostředí.

Z charakteru mikroregionu vyplývá, že je v současné době nezatížený ekologickými problémy, s velmi vhodnou krajinou pro rozšíření rekreace a cestovního ruchu, jež dává šanci uplatnění na trhu práce především ženám, které by mohly v průběhu rozvoje obsadit místa spojená s výkonem služeb pro cestovní ruch za předpokladu, že absolvují odpovídající vzdělávací kurzy. Vyplývá z toho, že mikroregion má potenciál k vhodnému rozvoji v rámci trhu práce, nejprve je však potřebné vypracovat podrobné studie, které by poukázaly na potřeby a typy rekvalifikačních kurzů. Řešení těchto problémů by výrazně pomohl vznik poradenských center zaměřených na nezaměstnané, absolventy škol či budoucí podnikatele.

❖ Občanská vybavenost mikroregionu

Občanskou vybaveností mikroregionu chápeme především dostupnost služeb v oblastech jako je školství, zdravotnictví a sociální péče, ostatní služby (obchod, banky, úřady), možnosti kulturního a volnočasového vyžití či spolkové aktivity, mezi které řadíme například různé zájmové a společenské aktivity. Sociální a kulturní infrastruktura, stejně jako další zařízení občanské vybavenosti, představuje souhrn institucí a programů, které sice nemají přímou vazbu na hospodářský vývoj regionu, ale jsou nejvíce efektivní investicí v rámci posílení budoucího hospodářského významu oblasti. Co se týče konkrétní občanské vybavenosti, v mikroregionu jsou zastoupena zdravotní a sociální zařízení, školství, kulturní a sportovní zařízení v rovině základního zabezpečení. Ve většině obcí platí toto základní zabezpečení, existují však výjimky, které vybočují z řady oběma směry.

- Školství

Ačkoliv není na území mikroregionu přímo samostatná fakulta vysoké školy, pro současné postavení i další vývoj oblasti je poměrně významné Akademické a

univerzitní centrum v Nových Hradech. Toto centrum se nachází ve středu trojúhelníku tvořeného univerzitními městy Linec, Praha a Vídeň. Pro jeho činnost slouží zámek v Nových Hradech, ve kterém je velký počet přednáškových sálů, laboratoří, kancelářských a ubytovacích prostor. Dále Akademické a univerzitní centrum (AUC) z dotací Evropské Unie vybudovalo technologický inkubátor pro technologie udržitelného rozvoje. Svou činnost AUC zahájilo v roce 2001, tvoří část Jihočeské univerzity a díky své technické vybavenosti je velmi oblíbeným místem pro konání odborných seminářů, kongresů či vědeckých konferencí.

V rámci středního školství jsou v mikroregionu zastoupeny dvě instituce – Gymnázium a Střední odborná škola a Střední odborné učiliště obě v Trhových Svinech. Ostatní instituce středního školství jsou koncentrovány ve větších sídlech, které jsou poměrně blízko, ale nenáleží do oblasti mikroregionu. Máme na mysli Třeboň, Kaplici, Český Krumlov, ale hlavně České Budějovice. Střední odborná škola a Střední odborné učiliště má v rámci mikroregionu Sdružení Růže koncipovanou vlastní rozvojovou strategii, ve které je kladen důraz především na pokračování učňovského školství, navázání na tradice středního školství v Nových Hradech, poskytování kurzů výpočetní techniky učitelům v rámci projektu Státní informační politiky a hlavně zapojení se do činností mikroregionu a podílení se na rozvoji Trhosvinenska.

V obci Ledenice je doposud funkční učňovské zařízení Středisko praktického vyučování truhlářů, spol. s r. o., v Borovanech je provozováno Odborné učiliště požární ochrany, které bylo zřízeno Ministerstvem vnitra a podléhá ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

Základní a mateřské školství doznalo v posledních letech velkých změn, a to tím způsobem, že některá zařízení byla zrušena a řada obcí se v současnosti potýká s problémem udržitelnosti fungování mateřských a základních škol s výhledem do budoucna. Důvody pro jejich snižování jsou zejména celkový pokles obyvatel mladšího věku, blízkost větších spádových center a nutnost dotovat provoz školských a předškolních zařízení z rozpočtů obcí. Z celkového počtu 23 obcí jich 6 nemá

mateřskou školu a 11 základní školské zařízení. Většina obcí však má spádovost na obce, které toto zařízení mají.

- Zdravotní a sociální zázemí

Oblast zdravotní a sociální péče je v rámci mikroregionu pravidelně zastoupena i rozložena. Blízkost krajského města poskytuje využití nadstandardních služeb, které v menších obcích běžně nenajdeme. Na území mikroregionu funguje několik zdravotních středisek, v řadě obcí jsou pak zastoupeny stálé ordinace praktických, dětských a zubních lékařů. Z hlediska spádovosti zdravotnických služeb má výsadní postavení město Trhové Sviny s fungujícím Zdravotním zařízením poliklinika města Trhové Sviny, kde jsou k dispozici širší služby než v menších obcích. Má zde pobočku také Všeobecná zdravotní pojišťovna, Lékařská služba první pomoci a Zdravotnická záchranná služba. Spádovost pro další zdravotnické služby zajišťuje krajské město České Budějovice, kde nalezneme například krajskou nemocnici či hygienickou stanici.

V rámci některých obcí fungují domy s pečovatelskou službou, pokud tomu tak není, jsou v místě jiné dostupné organizace podporující tuto oblast. Přihlédneme-li ke struktuře obyvatelstva mikroregionu, je výstavba a zřizování nových domů s pečovatelskou službou stále aktuálnější. Poskytuje řešení spíše starším občanům, kteří se potýkají s problémem spojeným s otázkou bydlení a sociální péče. V řadě obcí působí pečovatelská služba, jejíž existence využívají především občané s individuálními potřebami. Tato organizace pouze ve výjimečných případech spolupracuje s obcí.

- Ostatní služby

Území mikroregionu je v závislosti na velikosti a významu každé obce vybaveno základními službami, mezi které řadíme obchodní služby (zejména prodej potravin a základního smíšeného zboží), bankovní služby, stravovací kapacity, poštu a finanční služby. Ve většině obcí je zajištěna minimálně jedna možnost, kde se dají koupit potraviny a základní smíšené zboží. V rámci stravovacích kapacit jsou lepší podniky lokalizovány na úrovni větších sídel, naopak menší obce nabízejí většinou pouze

hospody s výčepem, popřípadě sezónním provozem. Řada z těchto stravovacích kapacit je spojena taktéž se službami ubytovacími. Co se týče poštovních služeb, ty jsou v dostatečné míře zajištěny na území celého mikroregionu. Naopak finanční a bankovní služby je možno nalézt pouze ve větších sídlech, jsou situovány převážně do měst. Problémem v tomto směru je například chybějící bankomat v městysi Ledenice, který má více než 2 200 obyvatel a takovouto finanční službu by jistě hojně využíval.

Vezmeme-li v úvahu stav v jednotlivých obcích, můžeme konstatovat, že z 23 členů není obchod s potravinami pouze v jedné z nich. Stravovací kapacity nejsou dostupné v 7 obcích, ve většině z nich funguje pouze výčep. Pošta není dostupná v 9 obcích z celkových 23, finanční služby jsou nedostupné v 16 obcích, což je více než polovina, proto by bylo jistě žádoucí tuto skutečnost zlepšit. Ve většině obcí je při místní nedostupnosti spádovost jiné blízké obce, což částečně problém řeší.

- Kulturní a volnočasové vyžití

Základem pro život ve venkovských oblastech je potřeba kvalitního zázemí pro trávení volného času, které zahrnuje knihovny, veřejný internet, společenské prostory jako sály, kulturní domy, sportoviště a sportovní zařízení. Řadíme sem i zařízení kulturní, do kterých spadají kina, divadla, galerie, muzea a jim podobné instituce. Velmi důležitou roli v rozvoji občanské vybavenosti hrají knihovny a v nich veřejně dostupný internet. Je velmi pozitivní, že v každé obci mikroregionu je alespoň jedna knihovna a alespoň jedno místo, ze kterého se dá veřejně připojit k internetové síti. Knihovny rovněž mohou sloužit pro pořádání různých kulturních akcí jako jsou výstavy, semináře nebo školení, což zajisté velmi pozitivně přispívá k rozvoji občanské vybavenosti. Prakticky všechny obce disponují také kulturním zařízením pro pořádání různých společenských akcí, jelikož z dob dřívějších zůstaly v mnoha obcích kulturní domy, není proto nutné budovat nové kapacity tohoto druhu.

Z hlediska vybavenosti mikroregionu zázemím pro provozování sportovních aktivit je možné tvrdit, že ač jsou sportoviště rozmístěna nerovnoměrně, zajišťují základní vyžití také v této oblasti. Některá z nich jsou využívána pouze místními

obyvateli, jiná jsou naopak spádová a slouží pro pořádání větších sportovních akcí, případně jsou pronajímána sportovním oddílům.

- Zájmové a společenské aktivity

Můžeme konstatovat, že na území mikroregionu Sdružení Růže panuje živý a pestrý společenský život. Prakticky ve všech obcích mikroregionu existují spolky v oblasti kultury, sportu, cestovního ruchu apod. Nejvyšší aktivitu napříč celým mikroregionem vykazují bezesporu Sbory dobrovolných hasičů, které především v menších sídlech tvoří velkou část společenského života. Z dalších více aktivních spolků můžeme jmenovat například myslivecká sdružení, rybářské svazy nebo tělovýchovné jednoty. V různých obcích pak fungují další nadstavbové spolky, které mohou být zaměřené na kulturu, sport, práci s mládeží či se seniory, maminkami a jinými zájmovými skupinami. Většina těchto tematicky zaměřených spolků se podílí, mimo svou hlavní činnost, také na realizaci sportovních, kulturních a společenských akcí. Z dalších spolků, které na území mikroregionu fungují, je vhodné jmenovat Český Svaz žen, Český červený kříž, Klub českých turistů nebo také obec Baráčníků. Významnou měrou přispívají ke kulturnímu a společenskému životu na území Sdružení Růže také mnohé neziskové organizace, které se s ostatními spolky podílí na společném plánu zachování a rozvoje společenského života, tradičních řemesel, cestovního ruchu, veřejného dialogu a jiných aktivit.

Co se týče občanské vybavenosti mikroregionu Sdružení Růže, můžeme tvrdit, že veškeré potřebné služby jsou zde zastoupeny v dostatečné míře. Základní a mateřské školy je možno nalézt téměř v každé obci, výjimku zde tvoří pouze místní části obcí, jejichž obyvatelé jsou nuceni za těmito službami dojíždět. Střední školství je pak zastoupeno v Trhových Svinech. Zdravotní a sociální zázemí je dostatečně zabezpečeno v každé obci díky ordinačním hodinám praktických lékařů a velmi dobře fungujícímu sociálnímu systému služeb. Téměř ve všech obcích mikroregionu je zřízen bytový dům pro seniory doplněný pečovatelskou službou. V rámci ostatních služeb sloužících občanům je nutno konstatovat, že jsou v současné situaci rámcově dostačující. Vezmeme-li však v potaz kapacity pro cestovní ruch, jako je ubytování a stravovací

služby, bylo by žádoucí jejich počet navýšit. Poštovní služby spolu se službami zajišťujícími prodej základních potravin a potřeb jsou zastoupeny v dostačující míře. Kultura, volnočasové a sportovní aktivity jsou zajištěny dostatečně napříč celým mikroregionem. Slouží k tomu mnohá hřiště, sportovní areály, kulturní sály nebo například knihovny s veřejným internetem. V této oblasti fungují také četné spolky sdružující různé zájmové skupiny, proto je možné tvrdit, že každý, kdo má zájem se na veřejném a společenském životě podílet, nalezne zajisté vyhovující okruh činností.

❖ Cestovní ruch, turistika, rekreace a jejich význam pro rozvoj mikroregionu

Území mikroregionu lze z hlediska cestovního ruchu rozdělit na dvě základní oblasti, a to na oblast vhodnou pro rekreační turistiku a zázemí pro krátkodobou turistiku (oblast navazující na České Budějovice – Borovansko, Trhosvinensko) a oblast Novohradských hor a jejich podhůří – Nové Hrady, Horní Stropnice, Malonty, Pohorská Ves, Benešov nad Černou.

Obě oblasti mají odlišný charakter, přičemž první ze dvojice má předpoklady spíše pro to, stát se zázemím pro víkendové turisty se spádovostí především na České Budějovice, částečně pak také na Trhové Sviny, Borovany a Ledenice. Druhá oblast pak má předpoklady pro to, stát se naopak samostatně vyhledávanou destinací cestovního ruchu se všemi službami, které jsou pro takovou oblast typické. K dosažení tohoto ideálního stavu, a to jak v oblasti první, tak i ve druhé, chybí však zejména v oblasti Novohradských hor potřebné kapacity a služby, které takovýto cestovní ruch zvládnou dostatečně zabezpečit a obsloužit.

Základní nabídka cestovního ruchu obsahuje jak přírodní, technické, historické, tak i církevní památky, naučné stezky a cyklotrasy. Z přírodních památek je největším lákadlem nedotčená příroda a dřívější lázně s „hojivou“ vodou v Hojně a Dobré Vodě, dnes „vzdušné“ lázně, které lékaři vřele doporučují astmatikům a pacientům s dýchacími problémy. Je zde také množství přírodních parků, rezervací, chráněných

stromů, rostlin a živočichů. Můžeme zde například nalézt i dva pralesy – Boubínský a Žofínský, Národní přírodní památku Tereziino údolí s umělým vodopádem nebo Národní přírodní rezervaci Červené blato. Z historických památek je nutné zmínit zámek v Borovanech, rodiště Jana Žižky v Trocnově, hrad, zámek a Buquoyskou hrobku v Nových Hradech, tvrz Žumberk nebo nejstarší kostel v okrese s mariánským sloupem v Horní Stropnici. Ani na technické památky není toto území chudé – je zde k vidění muzeum hamernictví a proslulý Buškův hamr, pohraniční skanzen nebo virtuální muzeum truhlářské tradice a výroby v Ledenicích. Co se týče církevních památek, kostely, kláštery a kaple můžeme nalézt v Nových Hradech, Borovanech a v Horní Stropnici. Dobrá voda je známá jako mezinárodní poutní místo. Kdo má rád spíše aktivní vyžití, pro něho je připravena hustá síť cyklotras, realizovaná díky Klubu Českých turistů. Do území mikroregionu zasahuje také trasa Greenways, přičemž právě ta jihočeská je nazvána Greenway Rožmberského dědictví a spojuje historická města a památky, které byly dříve v držení Rožmberků. Na turisty, kteří mají nejraději pěší turistiku, bylo v rámci cestovního ruchu také myšleno – pro ně je k dispozici rozsáhlá síť značených turistických tras pro pěší. Na jejich značení, údržbě a dalším rozvoji se podílí občané mikroregionu a další organizace zde působící.

Jak již bylo řečeno, v rozvoji turistiky a cestovního ruchu lze spatřovat velký potenciál pro celý mikroregion. Bohužel však musíme konstatovat, že území mikroregionu není zatím pro tento růst dostatečně vybaveno. Jedná se především o nedostatečné ubytovací kapacity, jelikož zde můžeme nalézt pouze 5 hotelů s celkovou kapacitou 231 lůžek. Největší „záchranou“ v této situaci jsou soukromé penziony, kterých je zde 29, s celkovou kapacitou 480 míst. Dále převažuje ubytování v soukromí, které je v rámci mikroregionu schopno pojmout 180 osob. Následují kempy, turistické ubytovny, chaty a rekreační chalupy a nově také ubytování na zemědělských farmách. Všechny tyto posledně zmíněné možnosti však zatím zaostávají. V menších sídlech není ubytování v soukromí podchyceno úplně, ale je možné konstatovat, že mikroregion disponuje zhruba 1 700 lůžky. Stávající ubytovací kapacity však málokdy zahrnují zázemí pro cykloturistiku, hipoturistiku a zimní aktivity.

Z hlediska stravovacích kapacit je situace podobná, lze pozorovat jejich nedostatek především v menších sídlech. Jak již bylo řečeno dříve, menší obce s počtem obyvatel do 500 většinou nemají restauraci nebo jiné stravovací zařízení se stálou kuchyní. Výjimkou jsou však místa, kde je možno najít jisté atraktivní turistické zajímavosti, jako je například tvrz v obci Žumberk, která, ač je považována za menší sídlo, disponuje dvěma penziony. Na rozvoji cestovního ruchu se rovněž podílí určitou částí služby, mezi které patří obchody, banky, sportovní a rekreační zařízení. Dostatek těchto služeb slouží pro zpříjemnění pobytu turistů, kteří se na tato místa budou opětovně vracet. Množství služeb je pro současný stav dostačující, pro následný rozvoj však nikoliv.

Velmi vyhledávanými body zájmu jsou také oblasti lázeňství a wellness, které se díky městu Nové Hrady stále rozvíjí. Prvním zástupcem této skupiny jsou Tereziiny Lázníčky, které od června roku 2010 zahájí svůj opětovný provoz. Nachází se v areálu Národní přírodní památky Tereziina údolí a nabízí masáže, saunu, solárium, fitness a zázemí pro cykloturistiku. V zimě pak své aktivity rozšiřuje o možnosti běžeckého lyžování. Záměrem soukromého investora má být v brzké době Buquoyská rezidence v Nových Hradech, která bude sloužit jako lázeňské a wellness centrum. Jistou klasikou a tradicí jsou lázně v Třeboni léčící pohybové ústrojí. V Třeboni je možno nalézt Bertiny lázně a Lázně Aurora. Ideální podmínky pro získání statutu lázeňského města má město Nové Hrady, a to především díky své poloze v Novohradských horách, velmi čistému vzduchu a nepoškozené přírodě. Byly zde dokonce objeveny i léčivé prameny, které měly dle dřívějších obyvatelů kraje – Rožmberků, hojivé účinky.

Hlavním cílem pro realizaci potenciálu cestovního ruchu v mikroregionu Sdružení Růže je zvýšení podílu pobytové návštěvnosti společně s atraktivní turistickou nabídkou, která je popsána výše. Důležitým faktorem je také marketingová stránka cestovního ruchu, která zahrnuje oslovení cílových skupin turistů, vlastní reklamu a propagaci oblasti, včetně jistého vyrovnání se, v rámci služeb, evropským standardům, na které jsou tuzemští i zahraniční turisté již zvyklí.

❖ Podnikatelské prostředí v jednotlivých obcích

Na území mikroregionu je zakořeněna silná tradice zemědělství, která společně s lehkou strojírenskou výrobou zaměstnává největší počet pracovníků. O mikroregionu můžeme říci, že je svým charakterem spíše zemědělsko-průmyslový, s nižším zastoupením služeb. Z jednotlivých odvětví se jako nejvíce perspektivní zdá strojírenství, kde se velmi pozitivně projevuje kapitál zahraničních firem. Potenciálem rozvoje je však i průmysl dřevozpracující, nábytkářský, potravinářský a textilní. Dalším potenciálem pak bezesporu je rozvoj infrastruktury a služeb pro cestovní ruch. „Mrtvý“ potenciál můžeme spatřovat ve vysokém počtu nevyužitých budov různého technického stavu, proto byl členskými obcemi vytvořen Katalog nevyužívaných budov v mikroregionu Růže, kde jsou k vidění nepoužívané budovy na různých místech mikroregionu. Nyní ke stavu podnikatelských aktivit v jednotlivých sídlech.

• **Benešov nad Černou**

Podnikatelské aktivity zde zajišťují spíše drobní živnostníci a podnikatelé, avšak vyčnívá textilní výroba firmy Bentex, která je se svými 400 zaměstnanci důležitá i pro okolní oblasti. Z dalších potom můžeme jmenovat zámečnictví, second hand, konzum, papírnictví Discret nebo Jednotu DS Kaplice. V rámci územního plánu jsou vyčleněny další prostory a plochy k podpoře služeb a drobnějších provozů.

• **Borovany**

V tomto městě jsou zastoupeny veškeré výrobní sektory, ale nejvýznamnějším zaměstnavatelem je bezesporu firma Lasselsberger a. s. Plzeň a její závod keramického průmyslu. Dalším velmi významným subjektem je Zemědělské družstvo Borovany, Agropodnik Mydlovary a. s., Středisko Borovany nebo výrobní razítek Stempel s. r. o. Mezi menší zaměstnavatele řadíme Skládku Růžov, Služby Borovany a 1. JVS a. s. Ve městě taktéž působí zhruba 200 drobných podnikatelů.

- **Čížkrajice**

Vzhledem k velikosti obce je nasnadě, že ekonomická aktivita zde není příliš vysoká. Obec je orientována spíše na zemědělskou výrobu, čemuž odpovídá i největší zaměstnavatel ZD Čížkrajice. Vyskytují se zde také soukromí zemědělci a autoopravna.

- **Dolní Dvořiště**

I zde převažuje spíše zemědělská výroba s dvěma největšími zaměstnavateli, na dalším území obce působí drobní podnikatelé a živnostníci. Mírně jsou zde zastoupeny služby cestovního ruchu, a to především díky příhraniční poloze. V obci je také velké množství nočních klubů, barů a heren, což není způsobeno ničím jiným než zmíněnou příhraniční polohou.

- **Horní Stropnice**

Také tato obec je zaměřena spíše na primární sektor, čemuž odpovídá i struktura zaměstnanosti. Dalšími významnými subjekty jsou Jihočeské lesy a. s., textilní výroba a šití firmy ŠIPRO nebo firma GEMINI. I v Horní Stropnici je možno nalézt řadu živnostníků a drobných podnikatelů. V územním plánu jsou vyčleněny pozemky na rozvoj cestovního ruchu.

- **Hranice**

Patří mezi jednu z nejmenších obcí mikroregionu, kde provozují svou činnost pouze drobní živnostníci (provoz penzionů, květinářství, kovářství, prodej drobné zahradní techniky), žádného většího zaměstnavatele zde nenajdeme.

- **Jílovice**

Ještě donedávna zde byla nejdůležitějším zaměstnavatelem firma Konstanta, která však ukončila svůj provoz, na což obec v současnosti velmi „doplácí“. Nyní její místo převzala pobočka firmy Novhradtex z Nových Hradů, která zaměstnává 10 lidí. Působí zde řada řemeslníků, mezi něž patří kameníci, truhláři, topenáři, tesaři či opraváři aut.

- **Kamenná**

Kamenná je dalším z menších sídel na území mikroregionu, odpovídá tomu i její podnikatelská základna. Podobně jako v jiných obcích, tak i zde je hlavním zaměstnavatelem ZD Kamenná, dále tu působí také firma zajišťující opravy zemědělských strojů. Obec se v oblasti pracovních příležitostí zaměřuje spíše na město Trhové Sviny.

- **Ledenice**

Pro tento městys je velmi charakteristická silná truhlářská tradice, proto se řada občanů ve svých podnikatelských aktivitách orientuje právě tímto směrem. Tradici odpovídá i největší zaměstnavatel městyse – Výrobní družstvo Lednický nábytek a Dřevomodelárna. Dále má zde sídlo prosperující farma Mysletín, která dává práci cca 15 osobám. Působí zde i soukromí podnikatelé v oblasti výroby nábytku – Truhlářství Fencel a Truhlářství Janda. Významným zaměstnavatelem je také firma Finesa, která se zabývá reklamní činností.

- **Ločnice**

Pro ekonomickou situaci v obci má relativně velký význam zemědělství, a to především z toho důvodu, že v obci působí největší zemědělský subjekt z celého mikroregionu – Zemědělské družstvo Ločnice, které zaměstnává 130 občanů. Dále zde působí firma FONSUS, jejíž hlavní činností je těžba písku.

- **Malonty**

Pro ekonomickou základnu je také velmi důležitá zemědělská výroba, svůj význam si v současných podmínkách zachovává však i lesnictví. Samotná obec spravuje pilu a necelých 900 ha lesní plochy. Ze zemědělských firem je hlavním zaměstnavatelem společnost Bemagro a. s. a firma D+G zajišťující kabeláž pro nákladní a zemědělská vozidla.

- **Mladošovice**

V této obci je ekonomická aktivita spíše slabší, v katastru hospodaří ZD Borovany, navíc zde působí několik drobných podnikatelů, především v zemědělské oblasti. V rozvojovém plánu se počítá s výstavbou pily, která by přinesla další pracovní příležitosti.

- **Nové Hradky**

Zde je relativně pestrá podnikatelská základna, pracovní místa jsou rozložena mezi menší podniky a firmy střední velikosti. Převažují služby cestovního ruchu. Mezi nejvýznamnější firmy v této oblasti patří HCS Bohemia s. r. o. (instalace hydraulických systémů), HBSW Dobrá Voda a. s. (výroba nápojů), Jihočeské lesy a. s. nebo divize MOTOR JIKOV Group a. s. Preferována je zde šetrnější, spíše ekologická výroba.

- **Olešnice**

I zde je nejvýznamnějším odvětvím zemědělství, obec navíc spravuje 3 místní pily. Významnou roli hraje též rybářství a jistou „specialitu“ představuje výroba lázeňských oplatek – Oplatky Smrčka.

- **Ostrolovský Újezd**

Ostrolovský Újezd je velmi malá obec, na což poukazuje i stav podnikatelské základny. Největším zaměstnavatelem je zemědělské družstvo společně se čtyřmi drobnými živnostníky. Do budoucna se počítá s využitím budovy zámku a bývalého pivovaru.

- **Petříkov**

Orientace podnikatelské základny je zaměřena nejen na oblast zemědělství, ale i na turismus a rekreaci, čemuž odpovídají i 4 menší penziony, hospoda a obchod. Důležité je postavení firmy HBSW Dobrá Voda, kam dojíždí do zaměstnání určité procento obyvatel obce Petříkov. Samozřejmě i zde najdeme několik OSVČ.

- **Pohorská Ves**

V této obci můžeme nalézt turistickou atrakci, kterou je bezesporu agroturistická farma, keramická dílna a turismus podporující informační centrum se stálým provozem. V obci je také hospoda. Rozvoji oblasti by velmi prospělo otevření hraničního přechodu.

- **Slavče**

Je zde silná tradice zemědělské a dřevozpracující výroby, čemuž odpovídá i největší zaměstnavatel BV nábytek, Thermostar – výroba oken. Působí zde také ZD Slavče, kde převažuje rostlinná výroba.

- **Srubec**

Pro tuto obec je patrná nízká ekonomická aktivita, která je způsobena velmi častými výjezdy za prací do krajského města. Působí zde 2 soukromí zemědělci, jež mají na starost prostory po zkrachovalém ZD. I počet OSVČ je spíše na nižší úrovni.

- **Strážkovice**

I zde je významným prvkem zemědělství, nejdůležitějšími subjekty jsou ZETA NOVA a ZETA Servis společně s firmou Jihostav. Územní plán počítá s poskytnutím místa větším firmám z Českých Budějovic na jejich případné skladovací prostory.

- **Svatý Jan nad Malší**

Charakter v oblasti zaměstnanosti a podnikatelských aktivit je v obci dán největším zaměstnavatelem, kterým je ZD Ločenice působící také na území obce Svätý Jan.

- **Trhové Sviny**

Trhové Sviny jsou v mikroregionu spíše výjimkou, jelikož mají velmi širokou podnikatelskou základnu, která zahrnuje služby, těžbu a zpracování nerostů, zemědělství, lesnictví či kovovýrobu a strojírenství. Zastoupeny jsou zde i finanční služby, velkoobchod i maloobchod, ubytování, stravovací zařízení, školství, kultura či

státní správa. Mezi největší zaměstnavatele patří firma Greiner nástrojárna s.r.o., Tepelné hospodářství města Trhové Sviny nebo firma A. Schmied zabývající se optikou a fotografickými přístroji. I zde je patrná tradice dřevozpracujícího průmyslu.

- **Žár**

Naopak obec Žár je opět zaměřena spíše na zemědělství, přičemž nejvíce pracovních míst poskytuje společnost SOHORS spol. s r. o. a firma ASB Grünland spol. s r. o., Žár, zaměřená na výrobu zahradních substrátů a prodej hnojiv. V části obce Žumberk panuje čilý turistický ruch, proto zde fungují nepřetržitě dva penziony.

Provedeme-li shrnutí podnikatelské základny v rámci mikroregionu jako celku, zjistíme, že ostatní podnikatelské aktivity mnohonásobně převyšuje počet zemědělských družstev či soukromých zemědělců. Tato oblast primárního sektoru je zde využita v plné míře. Její výhodou je jistá šetrnost ke krajině, ovzduší a životnímu prostředí vůbec. Je to tedy velmi vhodný způsob podnikání, který jde ruku v ruce s koncepcí využitelnosti potenciálu cestovního ruchu a turismu. Další velmi početnou skupinou jsou živnostníci a drobní podnikatelé, kteří jsou zastoupeni téměř v každé obci. V 10 obcích mikroregionu představují tyto OSVČ jednu z hlavních podnikatelských aktivit. Další významnou součástí podnikatelských aktivit v mikroregionu Sdružení Růže tvoří oblast služeb, především služeb pro cestovní ruch, které jsou zastoupeny v 7 obcích. V 5 obcích je jednou z hlavních aktivit lesnictví a těžba dřeva společně s průmyslovou výrobou. Ve 4 obcích převažuje výrobní sektor. Mezi další druhy podnikatelských aktivit, avšak již ne tak hojně zastoupených, řadíme textilní výrobu, truhlářství a výrobu nábytku, farmářství a opravy zemědělských strojů.

❖ Technická infrastruktura mikroregionu

Základní technická vybavenost obcí zahrnuje vodovod, zásobování pitnou vodou, kanalizaci s čistírnou odpadních vod, plynofikaci, dodávky elektrických energií,

telefonizaci nebo odpadové hospodářství. Podle provedeného šetření je možné konstatovat, že vodovod je dostupný ve 21 obcích, pouze ve dvou zatím ještě není dokončen, na jeho realizaci se však pracuje. Kanalizace společně s čistírnou odpadních vod chybí v těchto dvou zmíněných obcích, ke kterým se přidala skupina dalších čtyř převážně menších sídel. Co se týče plynofikace, ta je zavedena zatím pouze v 10 obcích z celkového počtu 23 zastoupených. V otázce zásobování pitnou vodou je možné tvrdit, že tato skutečnost je v dostačujícím stavu. Problémy bývají pouze u vzdálenějších samot, které přívod pitné vody postrádají. Ve třech obcích je kvalita pitné vody lokálně mírně zhoršená, jedna obec má individuální zásobování. V rámci odkanalizování a čistíren odpadních vod v obcích mikroregionu je situace relativně dobrá, problémem bývají místní části obce, kde kanalizace zatím chybí. Čistírna odpadních vod není v současné době pouze v 6 z 23 obcí, což je možné vidět jako velmi pozitivní stav. Naopak s otázkou plynofikace už není možné tvrdit totéž, ta je v současnosti zavedena pouze v 10 sídlech, které jsou správnými jednotkami. V menších částech územních jednotek většinou chybí. Je možno také říci, že ve většině obcí, které zatím nejsou plynofikovány, se tato investice v horizontu 5 let nezvažuje. Představitelé tvrdí, že to je příliš finančně náročná investice a mnohdy o ni není ze strany obyvatel projeven dostatečný zájem.

Vezmeme-li v potaz dodávky elektrické energie, je možné tvrdit, že ve většině obcí nejsou s těmito službami výraznější problémy. V letech nedávno minulých došlo k posílení energetických sítí. Co se týče poskytování signálu pro mobilní telefony, ten je rámcově dostačující, problematické jsou spíše pohraniční oblasti, kde je patrný přesah rakouských poskytovatelů těchto služeb. Ještě je potřeba zmínit otázku odpadového hospodářství, která je v rámci mikroregionu také zdárně vyřešena. Většina obcí je totiž napojena na největší společný projekt realizovaný Sdružením Růže, který se týká likvidace a třídění odpadu. Pro obce mikroregionu tato skutečnost znamená velkou úsporu nákladů spojených s řešením této problematiky. V naprosté většině případů je odpadové hospodářství zajišťováno firmou Marius Pedersen a. s.

❖ Dopravní infrastruktura a komunikace na území mikroregionu Sdružení Růže

Dopravní infrastrukturou rozumíme jak pozemní komunikace, jejich polohu, stav a intenzitu provozu na nich, tak i dopravu železniční, která má v této oblasti své nezastupitelné místo. Jelikož zde není splavná řeka, říční dopravu zde nemáme. Veškerou dopravní situaci prolínají 3 odlišné dopravní situace:

1. Intenzivní dopravní situace na jihozápadním území mikroregionu zastoupena silnicí E55 v katastru obce Dolní Dvořiště.
2. Intenzivní dopravní situace na severozápadě mikroregionu mající přímou návaznost na aglomeraci Českých Budějovic a stejně intenzivní dopravní situace na severovýchodním okraji mikroregionu, která navazuje na město Jindřichův Hradec.
3. Dopravní situace exponovaná, která je svým charakterem málo intenzivní – především na Českokrumlovsku a v oblasti Novohradských hor.

Vstup obce Dolní Dvořiště do mikroregionu Sdružení Růže znamenal jistý přínos pro celý mikroregion, jelikož obcí prochází silnice první třídy, která zajišťuje spojení oblasti se zahraničím, konkrétně s Rakouskou republikou. Západní částí území mikroregionu prochází železniční trať Praha – Horní Dvořiště, která představuje přímou součást IV. tranzitního železničního koridoru Německo (státní hranice) – Děčín – Praha – Veselí nad Lužnicí – Horní Dvořiště – Rakousko (státní hranice), která je bezpochyby velmi význačná.

Druhé z uvedených území, které přímo navazuje na České Budějovice a Jindřichův Hradec, lze charakterizovat jako velmi vytíženou oblast s lepší kvalitou a provázaností obslužných komunikací. Ve většině případů zůstávají původní prvky vozovek. Z hlediska obslužnosti této části mikroregionu železniční dopravou je potřebné uvést zde železniční trať mezi Českými Budějovicemi a Českými Velenicemi.

Třetí řešená dopravní situace panuje především v oblasti Novohradských hor a jejich podhůří, kde je z hlediska dopravní obslužnosti nejhůře vybavená oblast v rámci celého Jihočeského kraje. Železnice v této oblasti neexistuje vůbec, většinou jsou komunikace zastoupeny silnicemi druhých tříd, které jsou na mnoha místech ve velmi špatném technickém stavu.

Páteří sítí komunikací tvoří především silnice druhých a třetích tříd, které jsou spravovány obcemi. Většina těchto silnic je příliš zatížena kamionovou dopravou, na kterou nejsou tyto komunikace stavěné, čemuž odpovídá i jejich následný stav. Udržování a opravy jsou pro obecní rozpočty příliš velkou investicí, nedochází proto k celkovým rekonstrukcím, ale pouze k bodovým opravám. Pro další rozvoj mikroregionu je velice podstatné schválení a započetí projektu komunikačního koridoru České Budějovice – St. Pölten, který by mikroregion přímo spojil s Rakouskem sítí dálnic a rychlostních silnic.

Avšak je potřeba se nad touto otázkou hlouběji zamyslet, protože právě oblast mikroregionu Sdružení Růže vyniká neznečištěným životním prostředím a vysokou kvalitou ovzduší, na něž by bezesporu měla páteří komunikace nemalý vliv. Je nutné tedy zvážit, zda je větším přínosem urychlení mezinárodní dopravy či udržení stavu ovzduší a kvality přírody, které jsou právě zde velkým potenciálem.

Celková dopravní situace je však stále nedostačující, síť silnic a železnic v mikroregionu je zastaralá a vzhledem k dlouhé době blízkosti „železné opony“ znamenala ještě do nedávné minulosti pouze minimální investice do komunikací. Postupné zkvalitňování dopravní infrastruktury je jednou z nejdůležitějších podmínek regionálního rozvoje, neboť nedostatečná vybavenost v této oblasti může způsobit migraci obyvatel do větších sídel.

4.5 Strategický rozvojový plán a rozvojová vize mikroregionu Sdružení Růže

Pojem strategický rozvojový plán byl podrobněji vysvětlen v metodické části práce, nyní je vhodné doplnit, že v průběhu jeho realizace je potřeba klást velký důraz na důsledné uplatňování hlavních zásad trvale udržitelného rozvoje a neustále pozorovat a vyhodnocovat předpoklady vedoucí k jejich naplnění. Struktura strategického rozvojového plánu bude spočívat ve stanovení požadovaných cílových stavů a prioritních os, v nichž budou zmíněny cíle jednotlivých priorit. Z cílů priorit získáme specifická opatření, která budeme implementovat pomocí dílčích aktivit.

Rozvojová vize mikroregionu Sdružení Růže:

Mikroregion Sdružení Růže je silným venkovským mikroregionem, který s ohledem na zachování typického rázu krajiny zajišťuje obyvatelům všech věkových skupin, tuzemským i zahraničním turistům či ekonomicky aktivním jedincům atraktivní životní, pobytové a ekonomické prostředí, včetně prostředí vhodného k bydlení. Dalším pozitivem je taktéž zajištění kvalitních služeb, dostačující občanské vybavenosti a vhodných podmínek pro všestranný rozvoj území s důrazem kladeným na udržitelný rozvoj mikroregionu Růže.

Byl zmíněn pojem vize, ale co přesně vlastně znamená? Vize není nic jiného než bezkonfliktní sdílené vyjádření společné představy, jak by mohl v budoucnu vypadat stav řešeného území. Jejím úkolem je formulace základního směru rozvoje a popis stavu, kterého by mělo být dosaženo. Jejím hlavním smyslem je určení orientace mikroregionu.

Cílové stavy je možné charakterizovat tímto způsobem – lidem se v mikroregionu žije dobře a to především díky kvalitním podmínkám pro živobytí, dostatku pracovních příležitostí nebo dlouholeté stabilizaci počtu obyvatel a sídelní struktury. Jsou zde také

dostupné dostačující služby pro občany a dobrá podnikatelská základna. Mikroregionu se daří dobře také z toho hlediska, že je schopen využít svůj potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, který zde čile funguje. Výhodou této oblasti je bezesporu kvalitní životní prostředí, které není ovlivněno průmyslem, dostatečná vybavenost infrastrukturou a schopnost lidí spolupracovat na společných rozvojových záměrech mikroregionu.

Z definice prioritních os vyplývá následující:

- **Prioritní osa 1:** Kvalitní podmínky pro život v mikroregionu.
- **Prioritní osa 2:** Rozvoj technické a dopravní infrastruktury.
- **Prioritní osa 3:** Rozvoj a podpora ekonomických aktivit.
- **Prioritní osa 4:** Rozvoj spolupráce a vzájemného dialogu občanů.

Pro tyto čtyři prioritní osy je typické, že tvoří nejdůležitější cíle celé rozvojové strategie, jsou to právě ony, ve kterých je ukryt tolik žádoucí potenciál regionálního a trvale udržitelného rozvoje. Skládají se ze skupiny operací a konkrétních aktivit, které spolu vzájemně souvisí a nevedou k ničemu jinému než k výše zmíněnému rozvoji mikroregionu.

4.6 Charakteristika omezení a rozvojového potenciálu

Pokud stanovujeme rozvojovou strategii, v níž je zahrnut jak potenciál rozvoje, tak i jistá omezení, musíme brát ohled na následující tři roviny, které se mikroregionem prolínají. Jsou to tyto roviny:

1. Potřeby a rozvojové předpoklady jednotlivých obcí mikroregionu.
2. Potřeby a rozvojové předpoklady ostatních subjektů, které na území mikroregionu působí společně s obcemi.
3. Širší rozvojové vztahy v rámci území.

Na základě provedených SWOT analýz pro jednotlivá odvětví aktivit mikroregionu je možno identifikovat základní rozvojové předpoklady neboli rozvojový potenciál a určitá omezení, která zahrnují jisté nedostatky a slabé stránky území. Druhou rovinou jsou rozvojové záměry ostatních subjektů v mikroregionu působících, které jsou zachyceny v podobě projektových záměrů či projektů a tvoří tak základ pro stanovení akčního plánu. Třetím okruhem jsou nesporně širší rozvojové aktivity, které se do rozvojové strategie promítají pomocí odrazu základních principů udržitelného rozvoje či zohledněním prioritních směrů rozvoje včetně reakce na dotační zdroje pro rozvoj území.

V následujícím přehledu budou uvedeny u jednotlivých členských obcí specifické možnosti rozvoje společně s možnými omezeními těchto rozvojových záměrů.

- **Benešov nad Černou**

Rozvojový potenciál obce tkví především ve snaze jejích představitelů zajistit bytovou výstavbu, která by nalákala mladé rodiny, využít doposud neobsazený objekt bývalé gumárenské a kožedělné výroby a budovu bývalé mateřské školy. Je kladen důraz také na rozšíření počtu ubytoven pro turisty, jelikož v současné době je většina těchto kapacit obsazena zahraničními dělníky. Pozitivem je pronájem chat a chalup v obci a osadách.

Naopak omezením by mohla být velká koncentrace zaměstnanců v jedné firmě či nedostačující počet žáků v základní škole, která vyžaduje dotace a mohla by být v budoucnu ztrátová.

- **Borovany**

Jako potenciál města můžeme chápat tyto tři rozvojové směry – sídelní město využívané především pro bydlení, turistické místo a hospodářská oblast s velmi výrazným výrobním potenciálem. Tyto cíle nelze realizovat v plné míře současně, avšak pro každý z těchto směrů je ve městě dostupný významný potenciál. Výhodou místa pro bydlení je bezesporu dobrá dopravní obslužnost, základní občanská vybavenost, vybavenost pro volnočasové aktivity rodičů i dětí a samozřejmě také dostatek vhodných

pozemků k bydlení. Co se týče druhého rozvojového okruhu, zde můžeme spatřovat potenciál v nevyužitých prostorách zámku, památníku Jana Žižky a přilehlého areálu v Trocnově, na nějž je pomýšleno s vybudováním skanzenu. Určitý potenciál lze vidět také v plánované cyklostezce, která by spojovala město Borovany s krajským městem České Budějovice. Výhodou třetího rozvojového směru je dostatečné množství pozemků a objektů vhodných k podnikání společně s dostatečným počtem kvalifikovaných pracovních sil. Výhodou je také dobrá dopravní dostupnost.

Omezení města spočívá v ekonomické nestabilitě střediska Borůvka, které je velmi významným subjektem poskytujícím služby mnoha obyvatelům mikroregionu. Dále se jako negativní jeví problematika hledání vhodného investora na využití prostor zámku. Jistým omezením by mohl také být případný útlum výroby a tím způsobený úbytek pracovních příležitostí v podniku Calofrig a. s.

- **Čížkrajice**

Pro tuto obec je charakteristické omezení v podobě nízkého rozpočtu obce a tím způsobená nemožnost podílet se na větších investičních projektech. Jako problém se může jevit nedostatek pozemků pro bytovou výstavbu. Neexistuje sdružení vlastníků pro obecní vlastnictví lesů, nejsou zde nevyužívané budovy a prostory v obecním vlastnictví.

Naopak velkým rozvojovým potenciálem může být aktivita a zájem občanů o dění v obci a nevyužité budovy a prostory v soukromém vlastnictví občanů.

- **Dolní Dvořiště**

Potenciálem této hraniční obce je zajisté velmi kvalitní občanská vybavenost, funguje zde mateřská i základní škola, občané mohou využívat prostory knihovny s veřejným připojením k internetové síti, praktického a zubního lékaře, kteří mají v obci stálou ordinační dobu. V rámci technické infrastruktury je obec vybavena kanalizací, veřejným vodovodem i plynovodem. Volnočasovým aktivitám slouží koupaliště, dětské hřiště i sportoviště pro dospělé. Jsou zde poskytovány i sociální služby, které zajišťuje dům s pečovatelskou službou.

Jako jisté omezení se může jevit příliš velká koncentrace nočních podniků, barů a heren, které nemají na vzhled obce kladný vliv. Dále také poválečné vysídlování tehdejších obyvatel, které je v současnosti těžší sem nyní nalákat a lehce periferní poloha s nedostatkem pracovních míst.

- **Horní Stropnice**

Za potenciál rozvoje je možno považovat využití volných budov a pozemků v majetku obce a rušný cestovní ruch především v zimě, kdy je místní část Hojná Voda využívána k zimním sportům, a to jak pro běžkaře, tak i sjezdaře. Pozitivním faktem také je jistá zkušenost představitelů obce s dotačními programy, potenciál tkví v práci s informacemi, což dokládá řada úspěšně realizovaných projektů.

Jako negativum se může jevit pouze příležitostně otevíraný hraniční přechod Šejky – Haarbach a v současnosti nedostačující stravovací a ubytovací kapacity.

- **Hranice**

Tuto obec, ležící nedaleko spádového města Trhové Sviny, omezuje především její velikost, řadí se k menším sídlům, čemuž odpovídá z hlediska finančních prostředků i obecní rozpočet. Obec si nemůže dovolit větší investice.

Potenciálem této oblasti je zajisté věková struktura obyvatelstva, průměrný věk v obci dosahuje 39 let. Stěhují se sem mladé rodiny, jelikož je obec vzhledem ke své velikosti relativně dobře vybavená službami. Je zde zaveden veřejný vodovod, knihovna, veřejný internet, sportovní hřiště a ordinuje zde i praktický lékař.

- **Jílovice**

V obci Jílovice je velkým omezením rozvoje nejistá existence plnotřídní základní školy v místě, útlum činnosti firmy Konstanta a zatím neurčité záměry pro využití jejího areálu, dále také velká vyjíždka za prací a malé množství pracovních příležitostí v obci včetně nedostatečné dopravní obslužnosti ve směru na Třeboň.

Naopak rozvojovým potenciálem je bezesporu turistická spádovost na Třeboň, kde je možno využít hustou síť cyklotras v oblasti s kvalitním životním prostředím a neznečištěným ovzduším. Potenciálem je taktéž možný rozvoj forem cestovního ruchu,

jako je například agroturistika nebo možnost vybudování golfového hřiště. Volný areál firmy Konstanta, který by byl vhodný pro ekologické využití (zpracování dřeva), lesní plochy ve vlastnictví obce a zajisté také velký zájem mladých rodin o výstavbu rodinných domů díky výhodné ceně pozemků. Velkým potenciálem jsou taktéž lidské zdroje, jelikož v obci je velký počet obyvatel v produktivním věku. Tato skutečnost byla podpořena výstavbou domu s pečovatelskou službou, díky níž se v obci uvolnilo několik bytů vhodných pro rodiny s dětmi.

- **Kamenná**

Rozvojovým potenciálem pro tuto obec může být procházející cyklostezka, dostatek pozemků pro výstavbu či nevyužité budovy bývalé mateřské školy a bývalé základní školy v Kondrači.

Omezením rozvojových aktivit je bezesporu nízký obecní rozpočet neumožňující realizaci investičních projektů z vlastních zdrojů a malé pracovní příležitosti na území obce.

- **Ledenice**

Slabou stránkou je nejistá existence truhlářského učiliště a nedostatek pozemků pro výstavbu rodinných domů v osadách.

Pozitivní stránkou městyse je naopak významná investice do protipovodňových opatření, výstavba domu s pečovatelskou službou, tradice truhlářského řemesla, velký počet neobydlených bytů, které by mohly být vhodné pro rodiny s dětmi. Nejdůležitější výhodou městyse je jeho poloha, protože se nachází nedaleko krajského města a tudíž by mohl být satelitním městečkem Českých Budějovic.

- **Ločnice**

Potenciálem obce je zájem o bydlení v této lokalitě, aktivita občanů v místní části Nesmeň, rozvoj turistiky a cestovního ruchu, volné prostory bývalého zemědělského družstva a uvažovaná investice do podnikatelské zóny.

Určitým negativem je zatím omezená možnost vyhovět poptávce po stavebních parcelách, malá ubytovací kapacita a nízká míra konkurence v oblasti služeb.

- **Malonty**

Rozvojovým potenciálem pro tuto obec může být stavba více než 30 rodinných domů a dalších téměř 20 parcel připravených pro následnou výstavbu. Dále potom nevyužité hospodářské budovy a procházející cyklotrasy včetně turistického vyžití v okolí obce. Výhodou jsou taktéž nemalé příjmy z lesního hospodářství a pronájmu bytů.

Jako omezení je možno klasifikovat špatné spojení osad a dopravní dostupnost v dostačující míře pouze směrem na Kaplici, neekonomické vytápění obecních budov a zatížení rozpočtu splácením úvěru.

- **Mladošovice**

Nedostatkem obce jsou nepříliš aktivní občané, kteří se nezajímají o aktuální dění, skutečnost, že obec nevlastní pozemky, které by mohla nabídnout pro výstavbu rodinných domků a dosud nezpracovaný plán územního rozvoje.

Rozvoje může být dosaženo využitím obecních lesů, nevyužívaných budov na území obce, které by mohly přilákat drobné investory či prodejem budovy fary. Velmi dobře využitelný je také turistický ruch, který je navázán na cestovní ruch třeboňské pánve.

- **Nové Hrady**

Potenciálem spádového města by mohla být vysoká koncentrace chráněných památek, dostatek míst vhodných pro výstavbu domů, koncepce Akademického univerzitního centra, kvalitní životní prostředí či velká zkušenost s využíváním dotačních zdrojů.

Naopak jistým způsobem by rozvoj mohly brzdit majetkové vztahy k některým nevyužívaným budovám.

- **Olešnice**

Velkým mínusem je pro obec nejasný záměr pro využití prostor zámku a nedostatek pracovních příležitostí, což způsobuje nežádoucí odliv pracovních sil.

Potenciálem by pak mohl být dostatek ploch pro výstavbu rodinných domů, dostatečné prostory vhodné k podnikatelským aktivitám či málo využívaný kulturní sál v Bukové, jež se dá využít k nejrůznějším společenským akcím.

- **Ostrolovský Újezd**

Velkým negativem této malé obce je především její nepřilíživě vysoký rozpočet, který je hlavním důvodem jejího pomalého rozvoje. Je zde též minimum pracovních příležitostí.

Potenciálem je naopak probíhající rekonstrukce koupaliště, které v letních měsících přiláká spoustu rekreatantů a turistů, dále také probíhá rekonstrukce zámku, který je v současné době vlastněn soukromou osobou. Místními částmi obce procházejí turistické trasy, je zde i budova bývalého pivovaru. Pozitivní stránkou věci je dostatečné množství stavebních pozemků.

- **Petříkov**

Velkou nevýhodou je poloha obce v zátopovém území řeky Stropnice, minimální vlastnictví lesů a stavebních pozemků a neexistence téměř žádných pracovních příležitostí. Navíc bývá občas nedostatek pitné vody.

Opakem těchto problémů je výhodná poloha v dosahu přímého železničního spojení s krajským městem a základní infrastruktura cestovního ruchu zahrnující síť cyklostezek.

- **Pohorská Ves**

Omezením je bezesporu vysoká míra nezaměstnanosti způsobená nedostatkem pracovních příležitostí v obci i okolí a neochotou občanů za prací dojíždět. Dále také komplikovaná dopravní dostupnost, nízký rozpočet obce a mizivá infrastruktura

cestovního ruchu v zimním období, ač obec disponuje rozlehlým územím pro vznik běžeckých tras.

Jako potenciál rozvoje pak může být chápána ideální poloha obce pro vstup do Novohradských hor, čisté životní prostředí a rozvíjející se aktivity v oblasti cestovního ruchu včetně existence 60 km cyklostezek a cyklotras.

- **Slavče**

Potenciálem obce Slavče jsou vhodné pozemky pro nezemědělskou průmyslovou výrobu a volné prostory bývalé školy, které by se daly upravit jako byty.

Jistým negativním faktorem je pasivita občanů ve vztahu ke správě obce a dopravní obslužnost pouze na města Besednice a Kaplice.

- **Srubec**

Tato obec je satelitním městečkem Českých Budějovic, čemuž odpovídá i nedostatek služeb, které jsou spádovány na krajské město. Obci též hrozí možná úprava krajiny, konkrétně snížení kopce, a to vzhledem k možné rekonstrukci letiště. Faktem je také to, že občané, kteří zde bydlí, využívají obec pouze k přespaní, veškeré aktivity ovšem provozují v krajském městě.

Potenciálem je vysoký nárůst počtu rodinných domů, a to zhruba o 25 ročně, další 2 hektary plochy použitelné k výstavbě ve vlastnictví obce a možný rozvoj doprovodných služeb pro relaxaci, volný čas a sportovní aktivity.

- **Svatý Jan nad Malší**

Nevýhodou je ochranné pásmo Římovské přehrady a nemožnost využívat potenciál vodní plochy k rekreaci, nedostatečná ubytovací kapacita pro turisty a zhoršená dostupnost na Trhové Sviny a Kaplici.

Potenciálem je zajisté pronajímáný majetek obce, ze kterého plyne každoročně do rozpočtů nemalá finanční částka, turistická atraktivita a procházející cyklostezky, aktivní společenský život a zájem občanů o dění v obci. Výhodou jsou taktéž pozemky

v obci Sedlec, které je možno využít pro individuální výstavbu a přilákat tím mladé obyvatele.

- **Strážkovice**

Omezením této obce je absence sportoviště a špatný stav dětského hřiště, zhoršená dopravní dostupnost do městyse Ledenice a zatíženost obecního rozpočtu splácením úvěru.

Potenciálem by se mohla stát nevyužitá budova školy, o kterou je ze strany investorů nemalý zájem. Dále je výhodou aktivní společenský život v rámci obce a vysoká účast občanů na různých kulturních, sportovních a společenských akcích. V obci je patrná snaha o odkoupení pozemků, jejich zasařování a následný prodej na stavbu rodinných domů. Pozitivem je také kvalitní dopravní dostupnost směrem na Trhové Sviny a České Budějovice.

- **Trhové Sviny**

Jako omezení potenciálního rozvoje je možno chápat nedostatečné množství kvalifikované pracovní síly, absenci společenského sálu, kdy se kulturní akce musí konat v přilehlých osadách, což není pro město příliš reprezentativní situace. Jsou zde patrné obtíže při udržení funkce rychlé záchranné služby, úplně zde chybí drobné služby jako je například čistírna, opravná bot nebo sběrné suroviny.

Potenciálem by naopak mohla být nevyužitá budova hotelu na náměstí, koncentrace škol se spádovou oblastí celého mikroregionu, nevyužitý areál firmy GAMA nebo známé ochotnické divadlo, které působí v rámci Městského kulturního střediska.

- **Žár**

Určitým omezením je fakt, že pokud dojde k realizaci větší investiční akce, utlumí to investice v menším rozsahu. Důvodem toho je nízký obecní rozpočet, který nemá dostatek finančních prostředků na realizaci všech zamýšlených aktivit.

Rozvojovým potenciálem je zajisté rybník Žár, který by mohl být hojně využíván k rekreaci, dostatečná nabídka pracovních příležitostí či dobrá dopravní dostupnost včetně víkendů.

Stanovení potenciálu rozvoje je jedna část, ale jeho financování a realizace druhá. Pro získávání finančních prostředků na jednotlivé rozvojové aktivity je bezesporu nutné umně využívat dostupných dotačních programů poskytovaných Evropskou unií, protože jak jsem se mohla na vlastní oči během zahraniční dovolené přesvědčit, „evropské peníze“ skutečně dokážou města, regiony, ale i celé státy velmi pozvednout. Příkladem toho jsou bezesporu chudší části Portugalska, které po vstupu do Evropské unie začaly dotačních programů naplno využívat a dříve chudé rybářské osady jsou dnes velmi prosperujícími turistickými oblastmi. Proto stanovení potenciálu rozvoje, rozvojových strategií a následných aktivit, které k tomuto ekonomickému pozvednutí mikroregionu Růže nesporně povedou, je pouhý začátek, avšak s dostatečným odhodláním a úsilím je možné dosáhnout daleko významnějších cílů.

5. Závěr

Jak je uvedeno již v úvodní části, hlavním cílem bakalářské práce bylo posouzení vybavenosti vybraného mikroregionu a stanovení potenciálu, který by mohl být využit k následnému rozvoji tohoto území. Jako oblast ke zpracování bakalářské práce byl vybrán mikroregion Sdružení Růže z toho důvodu, že městys, ve kterém žiji, byl jedním ze zakladatelů, a tudíž představuje přímou součást této organizace.

V první části studie byla uvedena podrobná literární rešerše, jež zachycuje názory mnoha autorů na danou problematiku. Zahrnuje výklad pojmů, kterých je v následných částech práce velmi často užíváno. Mezi tato klíčová slova patří například investice a investiční příležitosti, dopravní a technická infrastruktura, dále potom inovace a s nimi související invence či regionální konkurenceschopnost. Nechybí ani názory autorů na otázku regionálního rozvoje a územního vymezení samotného regionu. V dnešní době, kdy se stále více hovoří o Evropské unii, je také nutné zmínit její regionální politiku, která s tímto tématem přímo souvisí. Je to právě Evropská unie se svými mnoha dotačními fondy, ze kterých jednotlivé regiony, města a mikroregiony mohou čerpat finanční prostředky ve formě dotací na podporu prosperity svého území. V práci je také uvedeno současné pojetí pojmu region.

Prvním tématem praktické části není nic jiného než představení vybraného mikroregionu. Jsou uvedeny důvody jeho vzniku, základní informace, které se týkají geografické polohy, členské základny a statistických informací, jež jsou doloženy tabulkami s přehledem správního území členských obcí mikroregionu a vývoje počtu obyvatel. Pro úplnost je zmíněna taktéž stručná historie osídlení. Druhou významnou částí je samotný výzkum, kdy byla provedena podrobná socioekonomická analýza daného území, jež je zaměřena na otázku sídelní struktury, trhu práce a zaměstnanosti. Dále zmiňuje občanskou vybavenost mikroregionu, která zahrnuje dostupnost služeb, školských zařízení, kulturních možností či zájmových a společenských aktivit. V rámci socioekonomické analýzy je také zpracován okruh cestovního ruchu, turistiky a rekreace, který se jeví jako největší rozvojový potenciál této oblasti. Je zmíněna také

vybavenost mikroregionu technickou a dopravní infrastrukturou včetně charakteristiky podnikatelské základny v jednotlivých obcích mikroregionu.

Jakmile byly dokončeny diskuze s představiteli obcí a členů vedení Sdružení Růže, došlo na vypracování jednotlivých SWOT analýz pro různá odvětví činnosti mikroregionu, které byly důležitým podkladem pro zjištění stavu a vybavenosti území. Tyto analýzy jsou k vidění v přílohové části a byly vypracovány v těchto okruzích: SWOT analýza demografické oblasti, občanské vybavenosti mikroregionu, dále potom SWOT analýza pro oblast cestovního ruchu, turismu a rekreace, podnikatelského prostředí, technické a dopravní infrastruktury. Poslední analýzou je pak analýza pro oblast spolupráce.

V závěru praktické části je uveden strategický rozvojový plán a vize, jež jsou sdíleným vyjádřením představy, jak by mikroregion mohl v budoucnu vypadat.

Výsledky práce jsou uvedeny v části, která se nazývá Charakteristika omezení a rozvojového potenciálu, kde je v jednotlivých obcích uvedena úroveň a stav rozvojového potenciálu a příležitostných ohrožení, která by mohla tento vývoj zpomalit či dokonce zastavit. Stručně řečeno, ve většině případů může být pro obec ohrožením nedostatek pracovních příležitostí (8 obcí), špatná dopravní obslužnost (7 obcí), nepřilíš vysoký obecní rozpočet, který umožňuje realizaci pouze menších investic (8 obcí) a malé množství ploch vhodných pro výstavbu rodinných domů (5 obcí). Mezi další omezující skutečnosti patří: malé množství příležitostí a možností sportovního a kulturního vyžití, nízká konkurence v oblasti služeb, nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit či nezájem občanů o dění v obci.

Jako potenciál rozvoje mohou být chápány tyto hlavní skutečnosti: využití v současné době nevyužívaných objektů, které jsou téměř v každé obci jako důsledek existence zemědělských družstev, mateřských či základních škol nebo bývalých podniků, které v obci dříve působily. Tyto prostory mohou přilákat investory, kteří jsou schopni vytvořit další pracovní příležitosti či nadstavbové možnosti rekreace. Rozhodně největším potenciálem celé oblasti mikroregionu Sdružení Růže je cestovní ruch a turistika. Dvanáct obcí disponuje cyklotrasami nebo turistickými zajímavostmi, celá

oblast má velmi kvalitní životní prostředí a čisté ovzduší, jehož by se dalo vhodně využít například pro vznik lázní v Nových Hradech, které by sloužily léčbě dýchacích obtíží. Dalšími možnostmi rozvoje je zajisté dostatek pozemků na individuální výstavbu a pestrá nabídka volnočasových aktivit, což bezesporu přiláká mladé lidi, kteří jsou sami o sobě velkým potenciálem. Za potenciál je možné považovat také aktivitu občanů (6 obcí), dobrou dopravní obslužnost (5obcí), dostatek pracovních příležitostí (3 obce), nadprůměrnou občanskou vybavenost (3 obce) či záměr na rozšíření počtu ubytoven a stravovacích kapacit (2 obce). Prioritami regionálního rozvoje tedy je především podpora malého a středního podnikání, další rozvoj cestovního ruchu a možností rekreace, zkvalitnění dopravní infrastruktury, zkvalitňování života na venkově a jistá modernizace těchto venkovských sídel včetně pokračování v rozvoji přeshraniční spolupráce.

Nejdůležitějším bodem regionálního rozvoje je bezesporu analýza silných a slabých stránek, na jejímž základě je pak relativně „snadné“ stanovit strategický rozvojový plán a jednotlivé aktivity, které zajisté povedou k naplnění vizí. Jak již bylo řečeno v závěrečném shrnutí teoretické části, strategické plány jsou jedna věc, ale jejich realizace druhá. Nutná je zde především snaha a získané zkušenosti představitelů jednotlivých obcí. Dokladem toho, že i nepříliš velká územní jednotka si může dovořit vysoké investice, je například městyš Ledenice, v němž žijí, jelikož zde byl v posledních několika letech postaven softbalový areál, dvě protipovodňové nádrže včetně obtokového koryta kolem městyse, bytový dům pro seniory nebo například nyní probíhá přestavba mateřské školy, veškeré investice v řádech desítek milionů.

Závěrem je možno říci, že mikroregion Sdružení Růže je oblastí, která v rámci regionálního rozvoje vykazuje nemalou aktivitu. Charakteristickým rysem je právě snaha představitelů dosáhnout vysoké míry konkurenceschopnosti, dostatečného vybavení infrastrukturou, službami a možnostmi volnočasového vyžití společně s celkovou „vhodností“ mikroregionu Sdružení Růže k trvalému bydlení.

6. Summary

The main objective of this bachelor thesis was the assessment of facilities in a chosen microregion and determination of the potential which could be used to develop this area. As the area for processing, the microregion Sdružení Růže was chosen, mainly on the ground that the township where I live was one of the founders.

In the first part a detailed literature search was given, where we can find many views on these problems. Terms like investment and investment opportunity, infrastructure, innovation, competitiveness or the region are mentioned. This section also gives the insight into the current conception of the region and the EU regional policy.

The practical part is focused on specific information. Reasons for the emergence and creation of the microregion Sdružení Růže are mentioned, as well as an overview of successfully implemented projects. On the basis of a socioeconomic analysis, different topics were characterized – the status and development of settlement, labour market, employment or the availability of services. Tourism, business environment in municipalities or transport and technical infrastructure are also mentioned. At the conclusion of the practical part, characterization of limitations and development potential is given.

It can be seen that the largest potential is currently represented by unused buildings, travel movement and tourism. The whole area is characterized by a high-quality environment, forests, tourist attractions and a large number of cycling paths. A plenty of land suitable for construction of houses and enough cultural activities also mean potential.

On the other hand, there are some limitations in the region, such as the lack of job opportunities, inadequate transport links and low municipal budget. The lack of accommodation and catering facilities means a restriction of the potential for tourism.

However, the described microregion as whole is definitely a prosperous area in which citizens live well.

7. Seznam použité literatury

- ADAMČÍK, S. *Regionální politika a management regionů, obcí a měst*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita, 2000. 133 s. ISBN 80-7078-837-2.
- ALDEN, J., BOLAND, P. (eds.). *Regional Development Strategies. A European Perspective*. London: Jessica Kingsley Publishers, 1996. 322 s.
- ALEXANDER, G., J., SHARPE, W., E. *Investice*. 4. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1994. 810 s. ISBN 80-85605-47-3.
- BARTOŠ, J., *Pojetí regionu v historiografii*. Acta universitatis Palackianae Olomucensis, FF/Historica 27, 1996.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. *Teorie regionálního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 211 s. ISBN 80-246-0384-5.
- CIP EQUAL. *Příručka pro rozvojová partnerství, Inovace* [online]. 2006 [cit. 20. 10. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.equalcr.cz/files/clanky/899/pruvodce.pdf>>.
- COOKE, P., N. *Regional development in the knowledge economy*, London: Routledge, 2006.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. 2010 [cit. 21. 4. 2010]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>.
- DUŠEK, J. *Historie a organizace evropské unie*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 343 s. ISBN 978-86708-32-4.
- EISLER, J. *Podniky a podnikání v dopravě*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, Podnikohospodářská fakulta, 2000. 171 s. ISBN 80-245-0111-2.
- EUROSKOP : *Strukturální fondy* [online]. 2010 [cit. 12. 9. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8639/sekce/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-aevropsky-socialni-fond/>>.

- FOTR, J., SOUČEK, I. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 356 s. ISBN 80-247-0939-2.
- HADRABA, J. *K problematice členění a hodnocení inovací*. [online]. 2005 [cit. 21. 1. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.svses.cz/skola/akce/konf/inovace05/texty/hadraba.pdf>>
- HINDLS, R., HOLMAN, R. a kol. *Ekonomický slovník*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003. 519 s. ISBN 80-7179-819-3.
- HRABÁNKOVÁ, M., TRNKOVÁ, V. *Hodnocení území z pozice agrární regionální politiky a rozvoje venkova*. 1. vyd. Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 1996. 81 s. ISBN 80-85898-42-X.
- HUBER, E., *Regiony v Evropské Unii: jejich role, cíle a úkoly*, In: Waigel, T. (ed): *Naše budoucnost je Evropa*. Praha: ISE, 1997. 77 s.
- JANEČKOVÁ, L., VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-750-8.
- JEŽEK, J. *Budování konkurenceschopnosti měst a regionů v teorii a praxi*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2006. 296 s. ISBN 978-80-7043-632-5.
- KADEŘÁBKOVÁ, A. a kol. *Růst, stabilita a konkurenceschopnost III: Česká republika v globalizované a znalostní ekonomice*. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. 380 s. ISBN 978-80-86131-71-9.
- KADEŘÁBKOVÁ, A., SPĚVÁČEK, V. a kol. *Růst, stabilita a konkurenceschopnost: aktuální, problémy české ekonomiky na cestě do EU*. Praha: Linde, 2003. 329 s. ISBN 8086131351.
- KADEŘÁBKOVÁ, J., MATES, P. a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 3. vyd. Praha: IFEC, 2001. 264 s. ISBN 80-86412-08-3.
- KORYTÁROVÁ, J., FRIDRICH, J. a kol. *Ekonomika investic*. Brno: CERM, 2001. 227 s. ISBN 80-214-2089-8.

KUČERA, R. & daughter, *Slovník cizích slov*. [online]. 2005/2006 [cit. 21. 1. 2010]. Dostupné z WWW: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/invence>.

LENORT, R., VOZŇÁKOVÁ, I. *Inovace - Investice : od recese k prosperitě*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 2009. 594 s. ISBN 978-80-248-1977-8.

MATOUŠKOVÁ, Z. *Sixth Periodic Report on Social and Economic Situation and Development of the Regions of the European Union*. [online]. Brussels, Luxembourg: European Commission. 1999 [cit. 21. 1. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.topregion.cz?articleId=1531>>.

MATOUŠKOVÁ, Z., MACHÁČEK, J. a kol. *Regionální a municipální ekonomika*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. 156 s. ISBN 80-245-0052-3.

MEDEK, F. *Technická infrastruktura měst a sídel*. 3. přeprac.vyd. Praha: Česká technika – nakladatelství ČVUT, 2005. 178 s. ISBN 80-01-03303-1.

MIKOLÁŠ, Z. *Jak zvýšit konkurenceschopnost podniku: konkurenční potenciál a dynamika podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. s. 198. ISBN 80-247-1277-6.

Ottův slovník naučný. *Illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí*. Dvacátý první díl, R (Ř) - Rozkoš. Praha: Paseka, 2000. 1072 s. ISBN 80-7185-298-8.

PAULIČKOVÁ, R. *Teoretické otázky regionálního a městského marketingu*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v plzni, Ekonomická fakulta, 2005. 126 s. ISBN 80-7043-365-5.

ŘÍCHOVÁ, B., *Přehled moderních politologických teorií*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 304 s. ISBN 80-7178-461-3.

SLANÝ, A. *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 375 s. ISBN 80-7179-738-3.

Strukturální fondy. [online]. 2005 [cit. 12.10.2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz>>.

VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. 447 s. ISBN 80-86119-38-6.

ZELENÝ, L., PEŘINA, L. *Doprava: Dopravní infrastruktura*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, Podnikohospodářská fakulta, 2000. 106 s. ISBN 80-245-0110-4.

ŽÁK, M. a kol. *Velká ekonomická encyklopedie*. 2. rozš.vyd. Praha: Linde, 2002. 887 s. ISBN 80-7201-381-5.

8. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek 1: Území mikroregionu Sdružení Růže 27

Tabulka 1: Správní území členských obcí mikroregionu Sdružení Růže 30

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel členských obcí mikroregionu Sdružení Růže 31

Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel zakládajících obcí mikroregionu Sdružení Růže 32

9. Seznam příloh

Tabulka 1: SWOT analýza demografické oblasti

Tabulka 2: SWOT analýza občanské vybavenosti

Tabulka 3: SWOT analýza cestovního ruchu, turismu a rekreace

Tabulka 4: SWOT analýza podnikatelského prostředí

Tabulka 5: SWOT analýza technické infrastruktury

Tabulka 6: SWOT analýza dopravní infrastruktury

Tabulka 7: SWOT analýza oblasti spolupráce

10. Přílohy

Tabulka 1: SWOT analýza demografické oblasti

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">– Nízká míra nezaměstnanosti ve větších obcích mikroregionu.– Pozitivní demografický vývoj, zvyšující se počet obyvatel žijících ve venkovských sídlech, včetně pozitivní sounáležitosti obyvatelů s regionem (mají zájem tu žít).– Příhodné podmínky pro individuální výstavbu.	<ul style="list-style-type: none">– Vyšší míra nezaměstnanosti v okrese Český Krumlov.– Menší sídla nedisponují dostatečnou dopravní vybaveností.– Nepříznivá poloha mikroregionu v celostátním měřítku.– Problémy s rozvojem bytové výstavby, mnohdy není znám vlastník.– V menších obcích stagnace či dokonce mírný pokles počtu obyvatel.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none">– Tvorba podmínek pro vyšší sounáležitost občanů s regionem pomocí nabídky pracovních míst a lepších podmínek pro bydlení a individuální výstavbu.– Snaha o snižování nezaměstnanosti díky tvorbě nových pracovních míst.– Zlepšování podmínek pro individuální či bytovou výstavbu a tím pádem snaha o získání dalších obyvatel.	<ul style="list-style-type: none">– Izolovanost příhraničních sídel.– Nedostatečné finanční prostředky pro tvorbu podmínek pro podnikání a bydlení.– Vysídlování obyvatel z hlediska nedostatku kvalitních bytů, množství pozemků, pracovních příležitostí či kulturního a společenského vyžití v obcích.

Zdroj: vlastní výzkum a zpracování

Tabulka 2: SWOT analýza občanské vybavenosti

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Školství	
<ul style="list-style-type: none"> – Dostatečná síť základních a mateřských škol. – Aktivní činnosti Akademického univerzitního centra Nové Hrady. – Dostatečné zázemí středoškolského vzdělání v Trhových Svinech. 	<ul style="list-style-type: none"> – Neefektivní činnost základních a mateřských škol v menších obcích a jejich nutná dotace. – Absence vysokého školství. – Nedostačující síť středních škol v území od Českých Budějovic směrem k státní hranici.
Zdravotní a sociální služby	
<ul style="list-style-type: none"> – Základní dostupnost těchto služeb ve větších sídlech mikroregionu. – Širší zdravotnické zázemí ve spádovém městě Trhové Sviny. – Fungující zařízení sociální péče v některých obcích. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedostačující počet ordinačních hodin lékařů v menších obcích. – Pro příhraniční obce relativně velká vzdálenost do spádových měst – České Budějovice, Trhové Sviny.
Ostatní služby	
<ul style="list-style-type: none"> – Dostačující vybavenost bankovními, poštovními a finančními službami. – Dostupnost potravin a základních předmětů denní potřeby ve všech obcích mikroregionu. – Alespoň základní výčepní služby v rámci celého mikroregionu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Absence bankomatu v Ledenicích. – Problém s dostupností specializovaných obchodů v menších sídlech a s dostupností základních potřeb v místních částech obcí. – Chybějící stálé restaurační jednotky v menších sídlech.
Kultura, volnočasové vyžití, zájmové a společenské aktivity	
<ul style="list-style-type: none"> – Kvalitní vybavení pro sportovní aktivity. – Pestrá nabídka volnočasových aktivit včetně tradičních a aktivně pracujících spolků. – Existence prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí. – Fungující síť knihoven v naprosté většině obcí, dostupná místa veřejného internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> – V menších obcích absence knihoven, veřejného internetu nebo dostačujících kapacit pro sportovní vyžití. – Zhoršený stav kulturních prostorů pro pořádání různých společenských aktivit. – Nedostatečné zapojení občanů do veřejného života, jejich pasivita v rámci spolků.

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
Školství	
<ul style="list-style-type: none"> – Podpora činnosti všech školských zařízení (ZŠ, MŠ, ZUŠ). – Podpora středního školství v Trhových Svinech. – Pokračování a podpora rozvíjejícího se Akademické univerzitního centra v Nových Hradech. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zánik mateřských a základních škol z důvodu neefektivního provozu a nenaplnění kapacity. – Nedostatečný rozvoj školské soustavy kvůli nedostatečné podpoře jednotlivých vzdělávacích institucí.
Zdravotní a sociální služby	
<ul style="list-style-type: none"> – Zaměření se na podporu stávajících a vznik nových systémů sociálních služeb. – Výstavba domů s pečovatelskou službou. – Zachování a následné rozšiřování systému zdravotní péče. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zmenšující se nabídka poskytovaných zdravotnických služeb. – Nedostatečné kapacity sociální péče, jejich nekoordinovaný rozvoj, jež může vést k následnému neefektivnímu fungování.
Ostatní služby	
<ul style="list-style-type: none"> – Stále se rozšiřující nabídka maloobchodních služeb. – Podpora a zlepšování nabídky stravovacích zařízení. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rušení maloobchodů v menších sídlech způsobené neefektivitou provozu. – Zánik finančních služeb.
Kultura, volnočasové vyžití, zájmové a společenské aktivity	
<ul style="list-style-type: none"> – Pokračující rozvoj infrastruktury pro pořádání kulturních akcí. – Rozvoj místních internetových sítí a služeb knihoven. – Rekonstrukce a výstavba nových sportovních zařízení. – Orientace na tradiční aktivity a jejich podpora. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedostatek prostředků pro rozvoj místních internetových sítí a sportovního zařízení. – Nízká aktivita činnosti spolků. – Malé množství pořádaných kulturních a společenských akcí v jednotlivých obcích. – Snižování aktivity občanů ve veřejných spolcích.

Zdroj: vlastní výzkum a zpracování

Tabulka 3: SWOT analýza cestovního ruchu, turismu a rekreace

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> – Rozsáhlá síť značených turistických tras a naučných stezek pro pěší a cyklisty. – Potenciál pro rozvoj turismu, dostatečné množství kulturních, přírodních, historických, technických i církevních památek. – Pestrá nabídka ubytování včetně toho na ekofarmách. – Atraktivita území převážně v oblasti Novohradských hor. – Snaha o nabídku atraktivních forem cestovního ruchu – wellness, lázně, agroturistika a cykloturistika včetně naučných stezek. 	<ul style="list-style-type: none"> – Absence stálých stravovacích zařízení pro turisty. – Absence koordinovaného cestovního ruchu, neexistující management cestovního ruchu. – Nedostatečná vybavenost atraktivních oblastí doplňkovými službami. – Příliš rozlehlé plochy omezující koncentraci různých forem cestovního ruchu, a to především v Novohradských horách.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj služeb a doprovodných aktivit v závislosti na územní nabídce památek. – Vznik doprovodné infrastruktury pro turistické využití – parkoviště, informační centra. – Zlepšení kvality stravovacích a ubytovacích zařízení a jimi poskytovaných služeb. – Vybudování přímé železniční dopravní linky s návazností na České Budějovice a Vídeň. – Podpora turistiky šetrné k životnímu prostředí. – Další rozvoj turistických tras včetně cyklostezek a vznik doprovodných služeb na místech odpočinku. – Vznik a fungování destinačního managementu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedostatečné využití potenciálu přirozené nabídky přírodních a kulturních památek v regionu. – Zhoršení stavu ovzduší a celkově životního prostředí vlivem nevhodně zvolených podnikatelských aktivit. – Určitá mírná rozvojová stagnace a nedostatečné množství prostředků pro zlepšení stávajících a vznik nových ubytovacích a stravovacích kapacit.

Zdroj: vlastní výzkum a zpracování

Tabulka 4: SWOT analýza podnikatelského prostředí v mikroregionu

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> – Pestrost zaměstnavatelů s důrazem na tradiční řemesla a průmysl. – Vhodné podmínky pro rozvoj podnikatelských aktivit v rámci cestovního ruchu. – Existence dostatečného množství ploch pro podnikání. – Tradiční zemědělská výroba spojující jak samotné hospodaření, tak i zemědělské využití krajiny s mimoprodukční funkcí zemědělství. 	<ul style="list-style-type: none"> – Stále nedostačující vybavenost mikroregionu terciérním sektorem. – Existence významnějších zaměstnavatelů, jejichž zánik by měl negativní důsledky na zaměstnanost v oblasti. – Jisté limitující skutečnosti v rámci územního rozvoje jako jsou chráněná území či krajinné památky. – Problém s prosazováním nových podnikatelských aktivit zejména po finanční stránce.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> – Využití potenciálu rozvoje podnikání zacíleného na cestovní ruch a kvalitu poskytovaných služeb. – Rozvoj řemeslné výroby. – Příprava ploch pro podnikatelské subjekty zaměřené spíše na lehký průmysl šetrný k životnímu prostředí. – Podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství jako je například agroturistika. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedostatečný zájem o řemeslnou výrobu. – Příchod větších zaměstnavatelů, kteří by narušili vyváženost ekonomické struktury. – Nekoordinovaný rozvoj turistiky bez důrazu na kvalitu služeb. – Nedostatečná propagace mikroregionu. – Ztráta konkurenceschopnosti zemědělské produkce.

Zdroj: vlastní výzkum a zpracování

Tabulka 5: SWOT analýza technické infrastruktury

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">– Bezproblémové dodávky elektrické energie a zajištění telefonních sítí.– Kvalitní zdroje pitné vody z vrtu v Novohradských horách.– Zájem obyvatel mikroregionu o možnosti ekologického vytápění.– Koordinovaný a fungující odpadní systém včetně třídění jednotlivých druhů odpadu.	<ul style="list-style-type: none">– Nepříliš rozšířená plynofikace, ve většině případů je o ni nízký zájem.– Ne ve všech oblastech zajištěna kanalizace.– Chybí zde společná koncepce v oblasti obnovitelných zdrojů energie.– Lokální problémy s kvalitou pitné vody v obci Čížkrajice.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none">– Rozvoj a zlepšování kvality základní technické infrastruktury v obcích.– Rozvoj obnovitelných a ekologických zdrojů získávání energií.– Výstavba čistíren odpadních vod.	<ul style="list-style-type: none">– Nejednotný přístup k otázce obnovitelných zdrojů energie, možná budoucí neefektivita hospodaření.– U nejmenších sídel nedostatek finančních prostředků ke zkvalitnění základní technické infrastruktury.

Zdroj: vlastní výzkum a zpracování

Tabulka 6: SWOT analýza dopravní infrastruktury

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">– Síť komunikací zajišťují silnice II. a III. tříd v základní míře.– Snadná dostupnost krajského města.– Kvalitní infrastruktura směrem na Trhové Sviny a České Budějovice.– Propojenost autobusové a železniční dopravy.	<ul style="list-style-type: none">– Horší technický stav většiny komunikací.– Absence silnic vyšších tříd s patřičnými parametry.– Přetížení současných silnic II. a III. tříd především kamionovou dopravou.– Absence dopravního spojení směrem na Třeboň.– Zhoršená dostupnost menších sídel především v pohraničí.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none">– Rozvoj dopravní obslužnosti.– Zkvalitnění sítě dopravních komunikací.– Otevření nových hraničních přechodů.– Ekonomický rozvoj území související s rozvojem napojení mikroregionu na regiony Rakouska.– Podpora cyklistické dopravy jako součást dopravního systému šetrného k životnímu prostředí.	<ul style="list-style-type: none">– Nulová aktivita ve směru propojení Českých Budějovic s rakouským městem St. Pölten.– Nedostatek finančních prostředků obcí na rekonstrukci vozovek.– Legislativní překážky s principy ochrany přírody ohledně otevírání nových hraničních přechodů.

Zdroj: vlastní výzkum a zpracování

Tabulka 7: SWOT analýza oblasti spolupráce

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">– Fungující vazby uvnitř mikroregionu jako jsou společné projekty, organizace a struktury.– Kladné vztahy s příhraničními oblastmi Rakouska.– V řadě obcí je patrný zájem občanů o rozvoj území.	<ul style="list-style-type: none">– Nedostatečný veřejný dialog v některých obcích.– Omezené prostředky pro činnost organizací zabývajících se rozvojem, pro realizaci společných projektů a aktivit.– Přetrvávající jazykové problémy, ekonomická rozdílnost nebo rozdílné potřeby subjektů z Rakouska.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none">– Další rozvoj a podpora společných projektů a aktivit.– Hledání společných postupů a řešení včetně následné realizace.– Podpora role veřejného dialogu.– Snaha o vzbuzení zájmu občanů o dění v obci.	<ul style="list-style-type: none">– Nedostatek zájmu či prostředků v rámci společných projektů.– Riziko nekoordinovaných aktivit mimo základní koncept rozvoje mikroregionu.– Nezájem občanů a dění v obci.

Zdroj: vlastní výzkum a zpracování